

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Amor Deiparæ Virginis Mariæ; Petri Antonii Spinelli
Neapol. Societ. Iesv**

**Spinelli, Pietro Antonio
Coloniæ Agrippinæ, 1620**

Capvt III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60948](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60948)

POSTERIVS MEMBRVM

QVINQVE CAPITA
complectens.

*QUIBVS ANIMI AFFE-
ctibus, pietatisq; operibus deuotio
erga Virginem Deiparam sit
exercenda.*

CAPVT III.

DE QVATVOR PRIMIS
actibus Deuotionis, Amore, Re-
uerentia, Congratulatione,
atque Fiducia erga
Deiparam.

S V M M A R I V M.

*Formula offerendi se beatissima Virgini
Deipara, num 3.*

- I. *Ad amorem erga Deiparam qua nam
permoueant, num. 5.*
- II. *Ad reuerentiam erga Deiparam qua
nam excitent, num 8.*
- III. *Congratulatio erga Deiparam exer-
cenda, num. 14.*

H 2

IV. Ad

- IV. *Ad fiduciam erga Deiparam, quam excitent, num. 19.*

V A R I A B E N E F I C I O R U M

exempla, quibus Deipara suam erga nos benignitatem declarat, & nostram in ipsam, alijsq; rebus in se fiduciam excitat, num. 24.

- I. *De primo beneficiorum genere, quod est se inuocantibus opem impertire, ibid.*
- II. *De secundo beneficiorum genere, quod est ab hostibus invisibilibus, & visibilibus tutari, num. 25.*
- III. *De tertio beneficiorum genere, quod est peccatores ad poenitentia sacramentum perducere, num. 28.*
- IV. *De quarto beneficiorum genere, quod est à certo interitu seruare, num. 30.*
- V. *De quinto beneficiorum genere, quod est à multiplici vita discrimine eximere, num. 31.*
- VI. *De sexto beneficiorum genere, quod est in re familiari inopia suouare, num. 33.*
- VII. *De septimo beneficiorum genere, quod est in sterilitate laborantes prole donare, num. 35.*

VIII. *De*

VIII. De octavo beneficiorum genere, quod est à persecutionum molestijs eripere, num. 36.

IX. De nono beneficiorum genere, quod est in rebus etiam paruis benignè exaudire, num. 40.

X. De decimo beneficiorum genere, quod est ingenio rudibus conscientiam conferre, num. 41.

XI. De undecimo beneficiorum genere, quod est Martyres confortare, num. 44.

XII. De duodecimo beneficiorum genere, quod est in omnibus necessitatibus praeesto esse, num. 46.

PROPOSITIS in superioribus capitibus ijs, quæ nos ad deuotionem erga Deiparam excitandam permouere possunt; reliquum est, vt de affectibus quibus hæc deuotio cõtinetur, quæ corde, ore, & opere est exhibenda, pertractemus.

Deuotio igitur erga Deiparam Virginem similitudine quadam, & analogia ad ea, quæ de deuotione erga Deum tradunt Theologi; & præsertim D. Thom. 2.2. q. 28. art. 1. explicari potest: quare videtur esse actus voluntatis promptè ea fa-

S. Thom.

174 Deipara quibus affectibus
ciendi, qua ad Virginis obsequium
stant.

Deuotio
erga Vir-
ginem
quid sit,
& quibus
actibus
constet.
3. Reg. 10.

Hæc porro deuotio sex actibus erga
Virginem partim interioribus, partim ex-
terioribus constare videtur, Amore, Re-
uerentia, Congratulatione, Fiducia, Vir-
tutum eius imitatione, Obsequiis; atque hi
sex illi gradus esse videntur, per quos ad
Thronum Salomonis eburneum, hoc est, ad
Virginem per eiusmodi Thronum, ut
2 dixi, adumbratam, ascendebatur: his e-
nim sex actibus quasi gradibus propius
ad Virginem accedimus.

Videntur etiam esse quasi sex odoratae
herba, seu frutices, ex quorum succo, vel
oleo hoc deuotionis erga Virginem ve-
luti unguentum conficitur, quo delibuta
anima in Dei obsequio hilarior, ad ex-
cutiendum torporem promptior, & ad
bona opera alacrior redditur.

De his eodem ordine agendum: in
singulis autem nonnulla, quæ ad ea
comparanda, vel in praxim deducen-
da nos iuuare poterunt, tradenda cura-
bimus.

Quoniam verò multa tractationi huic
vtilia toti præsentī operi inspersimus; id-
eo ea repetenda non duximus, rerum ta-
men capitibus indicatis, lectorem ad ea
remittimus.

2 Sanè

2 Sazè in Psalm. 47. cuius initium est: *Psalm. 47*
Magnus Dominus, & laudabilis nimis in David in-
ciuitate Dei nostri: Dei potentia ac boni- uitat om-
tas in Deipara, vt dixi c. 5. sub typo Ieru- nes ad Vir
salem ciuitatis Dei prædicatur: & cum ginis deuo
Dauid multa de Virg. laudibus pronun tionem.
ciasset; tandem ad deuotionem erga Vir Meditatio
ginem omnes hortatur: & ex affectibus, virtutum
quos commemorauimus, nonnullos at- Virginis.
tingit verbis illis: Circumdate Sion, & cõ-
plectimini eam, narrate in Turribus eius,
ponite corda v.stra in virtute eius, & di-
stribuite domos ei, vt enarretis in progenie
altera, quoniam hic est Deus, Deus noster
in aeternum: ac si diceret.

Circumdate hanc Dei mysticam ciui-
tatem, eam obeundo, & singula quæque
illius accuratè contemplantini: eamque
amore, atque ex intimis præcordiorum
affectibus complectimini: quin & cæteris Amor Vir
hominibus de Turribus eius, nimirum de ginis ex-
Virginis dotibus atq; heroicis donis, in- cellentia
star Turrium excelsis, atq; munitis nar alijs præ-
rate, eamque omnibus prædicare, vt eam dicanda.
omnes agnoscant, diligant, venerentur:
Ponite corda vestra in virtute eius, hoc est
magnam cordium vestrorum fiduciam, Fiducia.
atque spem in potentia, ac robore, hu-
ius cœlestis Ciuitatis ponite, & collo-
cate.

Radix

præstantia

Virginis

Radix porro omnium Virginis magnalium indicatur in verbis illis, quæ subnectuntur: *Quoniam* inquit, *hic est Deus, Deus noster in æternum*: quoniam scilicet ipse Christus, qui ex ea carnem suscepit, qui in ea habitavit, qui eam magnificare voluit; est Deus noster in æternum.

Psalm. 59.

In eam civitatem deduci optabat David, cum diceret Psalm. 59. *Quis deducet me in civitatem munitam*; ad hanc properemus, & nos eadem Virgine duce, caueamusque ne ex ijs simus, qui propter summam in rebus spiritualibus desidiam atque torporem, per exiguam erga Deiparam pietatem habent, nec eise commendare student. de quibus illud Psalm.

Psalm. 106.

Psalm. 105.

106. *Viam civitatis habitaculi non invenerunt*, & illud Psalm. 105. *Pro nihilo habuerunt terram desiderabilem*, dici potest.

Gregorius

Nicomed.

Psalm. 44

Deiparam enim terram esse sanctam, & desiderabilem, ex quo orta est veritas, & iustitia, testatur Gregorius Nicomediensis orat. de oblat. Deip. idque meritò: ab omnibus enim fuit ab initio mirificè desiderata, *ut cap. superiori dixi*, cuius speciem Deus ipse Psalm. 44. concupiuit: caueamus ergo ne ex numero istorum insipientium simus, qui thesaurum ab omnibus expetitur, & desiderabilem pro nihilo

nihilo habentes, ex eo fructum, quem possent, vberimum capere negligunt.

3. Verum enim verò illud præmonendum imprimis videtur; vt is, qui deuotionem erga Virginem amplecti cupit, semel quasi solemner in celebri aliquo Virginis Templo si commodè fieri poterit, coram eius imagine ad pedes ipsius Virginis in cælo existentis cogitatione se statuatur, inuocatis quasi testibus huius actionis, & per preces, auxiliariis sanctis angelis, præsertim sanctis Michaële, Gabriële, Raphaële, Angelo item suo custode, Sanctis præterea illis, quibus peculiariter est aliqua ratione affectus, præsertim sanctis Ioachimo, & Anna Virginis parentibus, sancto Iosepho sponso, sancto Ioanne Baptista, sanctis Petro, & Paulo, ac Ioanne Euangelista, sancto sui nominis, sanctis item illius urbis Patronis, sibi que omni affectu Virginem deligat in patronam peculiarem, semetipsum ei offerat, firmiterque statuatur actus illos, quibus, deuotionem erga Deiparam contineri diximus, exercere: nimirum se eam vnice in posterum dilecturum, veneraturum, eidem de bonis eius gratulaturum, in ea secundum Christum suam fiduciam collocaturum eam pro viribus imitaturum, ei denique

*Deuoti
Virginis
initio se
Virgini
offerant,
& quomodo
id faciendum.*

178 *Deipara quibus affectibus*
aliqua obsequia exhibiturum.

Et ad particularia veniendo, conside-
ret, in quibusnam virtutibus eam imi a-
bitur, & quænam obsequia ei deferret, si-
mulque eam enixè oret, adhibitis dictis
Angelis, & Sanctis intercessoribus, vt sui
patrocinium suscipere dignetur vsque
ad horam mortis, qua se filio suo sistat:
poterit autem recitare sequentem, vel si-
milem oblationem, atque ex ea die Vir-
ginem sanctissimam peculiari ratione,
veluti suam singularem Dominam, &
Aduocatam recipiat, & in suis necessita-
tibus confidenter ad eam confugiat: quâ
oblationem quotidie, vel saltem in die-
bus festis eiusdem Virginis renouare
poterit.

*FORMVLA OFFERENDI SE BEA-
tissima Virginis Deipara.*

*Oblatio
Virgini
facienda.*

SANCTISSIMA Virgo DEI Genitrix
MARIA, ego N. licet vndecunque in-
dignissimus, qui in numerum seritorum
tuorum recipiar: fretus tamen pietate
tua admirabili, & impulsus tibi seruien-
di desiderio, eligo te hodie coram beatis
Archangelis Michaeli, Gabriele, & Ra-
phaele, Angelo item meo custode, & co-
ram sanctis Ioachimo, Anna, Iosepho,
Ioan-

Ioanne Baptista, Petro, Paulo, Ioanne E-
uangelista, & coram sanctis N. N. & cu-
ria cœlesti vniuersa, in meam peculiarē
Dominam, Patronam, ac Matrem, fir-
miterque statuo, ac propono me tibi ex
hoc tempore semper obtemperaturum,
ac fideliter famulaturum, atq; vt ab alijs
quoque tibi seruiatur, pro viribus meis
effecturum.

A te ergo mater pijssima per sacratissi-
mum filij tui Iesu Christi Domini nostri
qui pro me effudit sanguinem: peto sup-
pliciter, vt me in numerum tuorum deu-
otorum ascribere, & in seruum tuum
perpetuum admittere digneris. Adsis
mihi in actionibus meis, gratiamq; mi-
hi à filio tuo impetres, vt in cunctis meis
cogitationibus, verbis, & operibus, ita
me geram, nihil vt vnquam tuos, tuique
filij oculos offēdā: ac memor sis mei, nec
me deseras in hora mortis meæ. O cle-
mēs, ô pia, ô dulcis Virgo Maria. Amen.

4 Vt autem hanc oblationem, qua Vir-
gini Deiparæ nos deuouemus, ante plu-
res annos in sodalitijs B Virginis, quæ in
domicilijs Societatis Iesu habentur, v-
supatam, receptam aliquo veterum ex-
emplo confirmemus: attexam hoc loco
id, quod Cæsarius lib. 7. mirac. cap. 39. de
Waltero de Birbach viro potenti, ac

*Exemplū
Walteri
de Bir-
bach.*

Cæsarius.

180 Deipara quibus affectibus
nobili, & Ducis Louanij consanguineo,
qui in saeculari militia satis strenuus, ce-
lebre nomen erat consecutus, scribit his
verbis:

Walterus, inquit, sanctam Dei Genitri-
cem ab ipsa pueritia cepit inuocare, & ex
intimo cordis affectu diligere, atq; ieiunij,
elemosynis, & missarum celebrationibus
honorare. licet enim corpore deditus esset
torneamentis: corde tamen totus erat in ob-
sequio B Virginis.

Deinde cum nonnulla Deiparæ in eū
beneficia narrasset Cæsarius, subiicit:
Considerans, inquit, Walterus adhuc in sa-
eculo positus tanta circa se B. Dei Genitricis
beneficia: ut tantum in illius amore accen-
sus est. Ut in quamdam paupere Ecclesia in e-
ius honore dedicata, conficio Sacerdote, Fu-
ne colle suo iniecto, Seruum gleba se illi super
Altare, offerret, soluens singulis annis cen-
sum de capite suo, qualem serui originarij
soluere consueuerunt: & quia propter ho-
norem Regina cœlestis se tam valdè humi-
liauit, ipsa suum dilectum valdè glorifica-
uit. Hæc Cæsarius.

Idē à Dei-
para cru-
ce aurea
donatur.

Quæ po rō beneuolentiæ signa Dei-
para huic Waltero antea ostēderit, col-
ligere licet ex quadam re planè admira-
bili, quam Cæsarius eodem loco recen-
set: Cum, inquit, quodam tempore inter
multos

multos Walterus stans, missam audiret, Sacerdos ut in canone calicem leuauit, crucem auream sub eius pede conspexit, cui annexa fuit cartula hæc continens verba: Crucem hanc defer ex parte mea (MARIÆ scilicet matris Christi) amico meo Waltero militi prope Birbach, quam cum sacerdos legisset post completionem missæ, pulpitium ascendit, & clamauit, est ne aliquis hic miles qui uocatur Walterus de Birbach respondeatibus quibusdam, Ecce ista est. Sacerdos eum seorsum duxit, crucem porrexit, & ubi illam inuenerit, vel quis miserit intimauit: quam laetus suscipiens, in cœnobio Hemmenrode postea conuersus, eam Abbati resignauit & infra: cuius crucis aurum tanti est fulgoris, ut omne aurum in eius palleseat: comparatione Hæc Cæsarius.

Hic porro Walterus non solum Cisterciensem Ordinem in Monasterio, quod Hemmenrode dicitur, ingressus est, ubi Cæsarius eiusdem cœnobij Monachus, qui hæc literis mandauit, eum familiariter cognouit: sed etiam ibi vitam duxit sanctitate, & erga Virginem pietate conspicuam. tandem Dei Genitrice eum uocante transiit ad patriam, miraculorum signis, quæ loco citato recensentur, post obitum clarus.

AD AMOREM ERGA DEIPARAM: quam permoneant.

S I AM ad actus, quibus eius constat devotio veniamus. Primum igitur omnium erga Virginem sanctissimam sincerissimus, ac ferventissimus excitandus est Amor. Ad quod conferent pleraque in superiori capite adducta, sed peculiari-ter, quæ sequuntur, nobiscum seridè reputemus.

*Primò
quia ma-
ter est
Christi.*

Primò eam matrem esse Christi Domini nostri, à quo, & per quem omnia bona nostra accepimus. quod si Christum, ut par est, sumè diligimus, secundum ipsum eius Genitricem magno amore complecti debemus: nam & in humanis, si quis unice aliquem diligit, ea quoque quæ ad illum spectant, diligere solet. & ut quidquæ est dilecto coniunctissimum, ita maxima benevolentia. complectitur. immò Virgo sanctissima Christi mater eiusmodi est, ut sine viri consortio sola de Spiritu sancto eum conceperit, & per eam Dei misericordiam susceperimus. & quia Christus redemptio nostra ex dæmonis tyrannide nos eripuit, Patri reconciliauit, suumque corpus au-

gustif-

Luc. 1.

gustissimum in utero Virginis formatum
in cibum tradidit nobis in Eucharistiæ
sacramento: ideo & Virginem per quã
Christum accepimus, hoc etiam nomi-
ne summo studio diligere, complectiq;
par est. Ideo S. Bonaventura in Litanij *Bonavent.*
Beatæ Virginis, sic eam inuocat: *Sancta*
Maria super omnes diligentius amanda. &
iterum: Super omnes excellentius magnifi-
canda.

Huc spectant, quæ cap. 8. vberius di-
xi de corpore Christi in utero Virginis
concepto, quod in Eucharistiæ sacra-
mento nobis exhibetur, & quæ cap. 17.
27. & 28. differuimus, qua scilicet ratio-
ne Virgo Christum gignendo ad salu-
tem nostram sit cooperata, & capit. 22.
quomodo Deipara per Christum filium
suum tortuosi demonis caput contri-
uerit.

S. Ildephōsus serm. i. de Assumpt. cum *S. Ildephō.*
recensuisset admirabile filij Dei in Virg.
utero incarnationem, integra matris vir-
ginitate, ex figura Rubi, quem Moyses
vidit incombustum: omnes ad Deiparæ *Exod 3.*
patrocinium implerandum, eiusq; lau-
des inuitat: *Sed quia, inquit, laudare dig-
nè nequimus. B. Virginem, quia inferior est
ea nostra laus, veneremur, & amemus
quantum possumus* Ita Ildephonsus.

Secun-

Secundò *Secundò*, Virgo Deipara summopere
quia ma- à nobis est diligenda, quia mater nostra
ter est no- esse dignatur, & tanquam mater nos be-
stra. nignè complectitur, matrisque erga nos
munera egregiè præstat, quod cap. 27. 28
& 29. plenius probauimus, vel triplici no-
mine matrem nostram dici, matrem etiã
uiuentium appellari ostendimus, cuius
deuotio, vt superiori capite diximus, sig-
num est prædestinationis.

Tertò 7. *Tertò*, Virgo sanctissima amat nos
quia a- mirificè, vt cap. 29. vberius ostendimus,
mat nos. qua de re Petrus Damianus sermo. 1. de
Pet. Dam. Natiuit. Virg. Scio, inquit, *Domina*, quia
benignissima es. *Quia* amas nos amore inuinci-
bili, quos in te. *Et per te* filius tuus, *Et* Deus
tuus summa dilectione dilexit: imò ipsa sibi
Prou. 8. de nos peculiariter diligit, iuxta illud Pro-
uer. 8. Ego diligentes me diligo. Et quoniam
amor non nisi amore reponitur, ideo eam
redamare pro virili studeamus.

Quartò *Quartò* ad Virginem amandam nos
propriet be impellunt plurima, eaque maxima bene-
neficiæ qua ficia, quæ iugiter in nos confert tanquam
in nos con- Mater misericordiæ, & totius humani
fert. generis Aduocata, vt toto hoc opere pro-
bauimus, præsertim c. 16. vbi ostensum
est esse Matrem misericordiæ. & c. 30. vbi
pariter probauimus esse hominum Ad-
uocatam; & cap. 20. vbi egi de multis ad
pecca-

peccatorum pœnitentiam, & Dei amicitiam Virginis beneficio reuocatis, & c. 24. & 25. quod nos contra dæmonem egregiè iuuet, ac tutetur, quæ omnia ne ingrati planè simus; amorem erga Virginem postulant maximum.

Quintò, si obiectum amoris est bonū, vt S. Thomas 1. 2. quæst. 27. declarat insignis Virginis præ omnibus puris creaturis sanctitas eam dignam facit, quæ ab omnibus summoperè ametur. Quare Ecclesia in officio Virginem alloquens, illud ei accommodat: *In odorem unguentorum tuorum currimus*, hoc est, ad fragrantissimas tuas virtutes cursu pertrahimur: *Adolescentula*, hoc est, animæ deuotæ, *dilexerunt te nimis*. Si enim alios Dei seruos propter eorum sanctitatem amore prosequimur: quanto magis eam, quæ præ cæteris est sanctissima, & præcipuis Dei donis prædita, vt c. 4. 5. 6. & 12 cupiosè diximus; à nobis omni affectu erit diligenda? imò ipse Deus ex Psal. 44. *Concupiuit decorem eius*, & ita illam diligit, vt Cant. 4. suum amorem metaphora vulneris explicet: *Vulnerasti*, inquit, *cor meū soror mea sponsa*: quo aut amorem pleriq; erga Virginem flagrarunt, ex superiori capite facile colligi potest, aliqua tamen exēpla hic atterere nō grauabor.

De S.

Quintò,
propter insignem suā
sanctitatem.
S. Thom.
Ex cap. 1.
Cant.

Deus singulariter
amat Virginem.

Psal. 44.
Cant 4.

Exempla
eorum, qui
Virginem
amarunt.

I.
S. Gerar-
dus Epi-
scopus in
Hungaria

De S. Gerardo Martyre, & Episcopo
Canadiensi in Hungaria apud Suriū 24.
Septēbr. hæc legimus. Si quis, inquit, reus
ab ipso veniam peteret per nomen Matris
Christi, mox eo audito lachrymis perfunde-
batur. & reum in gratiam humanissimè re-
cipiebat.

II.
Alensis.
S. Anto-
ninus.
Alexand.
Alensis
nihil ne-
gabat per
Virginis
amorem
aliquid
petenti-
bus.

Alexander Alensis, vt scribit S. Anto-
ninus 3. part. hist. tit. 24. cap. 8 §. 1. cum es-
set insignis Doctor Parisijs, & ex singu-
lari ad Virginem deuotione, nihil se ne-
garurum eius amore quidquam postu-
lanti vouisset, à quodam Fratre ex ordi-
ne Minorum, Virginis amore rogatus, vt
illum Ordinem ingrederetur, quamuis
tanta & tam inopinata petitione territus
à Deo tamen intus per motus, se id illi d-
facturum statim respondit, idq; Virginis
amore, & opere præstitit; & ordinem il-
lum mirum in modum sua doctrina il-
lustrauit.

III.
Carolus
filius S.
Brigitta.

Quantum autem profuerit Carolo fi-
lio sanctæ Brigittæ, in vita sua dilexisse
Virginem, declarauit singulare benefi-
cium, quod à Virgine in morte accepit,
cùm à dæmonis tentationibus eum pro-
texit, ac liberauit, quod supra capit. 24.
retulimus, & infra in hoc capite refe-
mus.

De quodam etiam Religioso B. Virg.
studio-

studio narratur in speculo exemplorū
dist. 9. exempl. 84. cū in extremo vitæ
sua ex aspectu duorum terribilium dæ-
monum, qui ad eum rapiendum parati
erant, præ timore ita extra se factus esset
vt horribiliter clamans, dixerit: *Maledi-
cta hora in qua religiosus factus fui: Mox
adueniente Virgine beatissima, effugatis
dæmonibus, ea visa, spem de sua salute
concepit, & serena facie dixit: Benedicta
hora, qua intravi in ordinem. & benedicta
Mater Christi, quam semper dilexi: quæ cū
narrasset fratribus, qui coram astabant,
& cum lachrymis pro eo orabant, feliciter
quieuit in Domino. Hoc ipsum re-
fert S. Antoninus 3. par. hist. tit. 23. c. 10. §.
6. & addit Religiosum hunc fuisse ex or-
dine Prædicatorum in Anglia, vocatum
que Alanum.*

Sancta Hedunigis Ducissa Poloniæ,
vt in fine eius vitæ apud Surium 15. O-
ctobris habetur, crebrò Imaginem quā
dam Deiparæ apud se ferre viuens sole-
bat, & cum ea tumultata est: quæ tribus
digitis sinistrae manus moriens, ita eam
strinxerat, vt commodè inde auelli non
posset, sed anno 1268. post viginti quinque
serè annos ab eius obitu, reuerato sepul-
chro, cum ossa sacri corporis transferen-
da eleuarentur, consumptis carnibus,
& mem-

IV.
Specul.
Exempl.
Deuotus
B. Virgi-
nis qui-
dam à dæ-
monum
molestijs
in extre-
mo vita
tempore
liberatus.

S. Antoni-
nus.

V.
S. Heduni-
ges Ducis-
sa Polonia.
Surius.

Eiusdem & membrorum compage soluta, tres illi
 cerebrum, digiti inuenti sunt prorsus integri, & in-
 ac digiti corrupti, & intra illos Imago Deiparae
 tres in Dei cerebrum quoque inuentum est recen-
 para ho tissimum, & ex capite liquor instar olei
 aorem post suauissimi odoris erumpebat, quæ amo-
 obitum in- rem, ac deuotionem eius erga Virgi-
 corrupti nem Deo maximè gratam fuisse testa-
 seruantur. baatur.

II.

AD REVERENTIAM ERGA
 Deiparam: quam exci-
 tent.

SECUNDVM quod ad Virginis deuotionem spectare diximus, illud est, ut & reuerentiam, & honorem tum corde, tum corpore ei exhibeamus quam maximum: licet autem in rigore reuerentia ex sancto Thoma 2.2. quæst. 103. art. 1. ad 1. non sit idem, quod honor; tamè in nostro proposito in idem ferè recidunt. Reuerentia enim ex 2.2. quæst. 81. art. 3. ad 2. & quæst. 104. art. 2. ad 4. directè respicit personam excellentem: Honor autem, ex eodem 2.2. quæst. 103. art. 1. est quoddam signum, & testificatio excellentiæ eius, qui honoratur.

D. Thom. Imò ex D. Thoma reuerentia est primò

S. Thom.

Reuerentia
 & honor
 quid sint.

mō motiuum ad honorandum aliquem, vel ore pronunciano excellentiam eius, vel corporis inclinatione, muneribus, imaginibus, & huiusmodi alijs.

Aristoteles verò in 1. Rhetoric. capit. *Aristoteles* 15. vbi de honore agit, multa dicit, quæ *les quid de honore* ad hæc, de quibus agimus, explicanda *di-* faciunt, idcirco suis ea verbis referemus: *cat.*

Honor, inquit, *benefica existimationis est signum: honorantur autem merito & quidem imprimis, qui beneficium dederunt, & qui beneficium dare possunt; beneficium verò est, quod pertinet ad salutem, & ad ea, qua causa sunt, ut simus, aut ad diuitias, aut ad aliquod aliorum bonorum, quorum non est facilis comparatio, aut omnino, aut in eo loco, aut aliquando: multi enim ex rebus etiam qua parua videntur, honorem adipiscuntur. Verum loca, & occasiones causam afferunt. Patres autem honoris sunt Honor sacrificia, munimenta, & versibus, & sine quibus re-* versibus premia, luci, praesessiones, sepul- bus exhibe- ckra, statua, victus publici, & quibus Bar- betur. bari vtuntur, ut adorationes, conspectus e- uitationes, munera qua apud singulas gentes pretiosa sunt. Hæc Aristoteles. Qui- bus verbis docet rationes, quæ ad honorem alicui impendendum mouent, & quibusnam rebus honor exhibeatur, de qui-

us
tres illi
ri, & in-
ciparæ
recen-
star olei
æ amo-
Virgi-
e testa-

RGA

deuo-
est, vt
corde,
m ma-
erentia
rr. 1. ad
in no-
at. Re-
ad 2.
espicit
m, ex
ddam
eius,

t pri-
mō

290 *Deipara quibus affertur*
quibus infra c. 37. vbi de obsequijs erga
Virginem agemus.

*Virgo pra-
cipua re-
uerentia
digna.*

3. Reg. 2.

9 His potius perspicuè apparet quan-
tus honor, quantaque reuerentia Dei-
paræ sit exhibenda, quam Christus ipse
in terris olim sic honorauit, vt ei subdi-
tus esse voluerit; & nunc in caelis hono-
rat, cum ad dexteram suam eam collo-
carit. quod longè ante figuratum vide-
mus 3. Regum 2. in Bethsabea matre Sa-
lomonis, cui Salomon ad se venienti om-
ni honoris significatione occurrit, ea-
que dignissimo loco excepit. sic enim de
Bethsabea legimus: *Surrexit Rex in oc-
cursum eius, adorauitque eam. Et sedit super
thronum suum. posuitque est thronus matris
Regis, qua sedit ad dexteram eius: quæ om-
nia figuram fuisse honoris, quem Dei-
paræ defert Christus, docet sanctus Ber-
nardinus Senensis tom. 3. sermone II. ar-
tic. 2. eaque singillarim expendit. & cap.
2. peculiariter animaduertit verbis illis:
Adorauit eam, significari reuerentiam fi-
liale, qua matrem dignissimam Chri-
stus honorat. Scimus enim illud Eccle-
siast. 3. *Sicut qui thesaurizat, ita et qui
honorat matrem suam.* Quod à Christo
Domino minimè est prætermissum in
sanctissima matre sua; quoniã vt ait Da-
masceus oratione 1. de dormit. Chri-
stus*

*S. Bernar-
dinus.*

Eccles 3.

Damasc.

Unus bonus legislator, etiam si legi minus sit subiectus; legem tamen, quam ipse de parentibus honorandis sanxit, explens, honorat.

Et Hippolitus oratione de sanctificatione: *Qui dixit, inquit, Honora patrem & matrem, ut decretum à se promulgatum observaret, omnem gratiam matri, & honorem impendit.* Hippol.

Idem habet August. lib. de Assumpt. *August.* tom. 9. *Ad benignitatem, inquit, Domini pertinet, matris servare honorem, qui legem non solvere venerat, sed adimplere.*

Bernardus serm. I. de Assump. *Quis non credat Dei filium honorare matrem? ideoque potest Deipara merito appellari. Mater honorificata.* Bernard.

Ad hæc in Ecclesia militante eam honorat, cum tot templa ei dicari, totque per eam miracula, ac beneficia conferri voluerit: ut nemo sit, qui se abscondat à calore eius. *Eccles. 25.*

Quare Georgius Nicomediensis oratione oblat. Deiparæ. *Quis honor, inquit, Georgius exhibere poterit puritati Deiparæ ex aquo Nicomed. respondens, cuius amore capitis opifex, ex ea solum construxit tabernaculum, in quo minimè recusavit habitare: in quo paterna voluntas est impleta? Quanam gloria ei poterit tribui pro meritis, cuius superiorem glo-*

glo-

gloriam præter se ostendet creator? O donū,
quod nullo potest honore, ut par est, affici.
Hæc Gregorius.

Gen. 28.
Deipara
est locus
terribilis,
id est, om-
ni reue-
rentia pro
sequendus

10 Hanc reuerentiam, quam Deiparæ
deberi diximus, declarasse videtur Iacob
Patriarcha Genes. 28. cum euigilans de
somno, in quo scalam illam à terra ad cæ-
lum usque protensam, Angelos ite-
scendentes, & descendentes per eam, ip-
sumque Dominum scalæ innixum vide-
rat, pauens præ admiratione in hæc ver-
ba prorupit: *Quam terribilis est locus iste*
cuius rationem subiicit: *Verè non est hu-*
aliud, nisi domus Dei, & porta cæli. Quali
dicat, iuxta Interpretum sententiam, &
præsertim Bernardi serm. 6. de Aniuers.
Eccles. locus iste est omni reuerentia di-
gnus, quem Deus ipse sua quoque presen-
tia dignatur, cum sit domus Dei, & por-
ta cæli.

Bernard.

Rupert.
Bernard.

Quamuis autem locum hunc Ru-
pertus libro 7. Commentariorum in
Genes. capit. 23. Ecclesiam CHRISTI,
quæ erat futura: Bernardus verò lo-
co citato sacra Christianorum Tem-
pla præsignata veliet: Tamen & ip-
sam Deiparam per locum illum terri-
bilem præcipuè quoque intellectam
nemo inficiari poterit, qui attentè
perspexerit eam esse domum **DEI**,
in qua

in qua Deus singulari modo præ alijs omnibus habitavit, vt patet ex ijs, quæ diximus capit. 5. eamque per hanc scalam Iacob ex Andrea Cretensi, & Damasceno esse adumbratã, & ab alijs Patribus Scalam Cœli: Portam item Cœli appellatam, quæ omnia capit. 16. ostendimus.

Andreas
Cretensis.
Damasc.

Quare Andreas Cretensis orat. 2. *Hæc est, inquit, porta cœli, de qua Iacob dixit: Andreas Quam terribilis est locus iste? verè non est Cretensis hic aliud, nisi domus Dei, & porta cœli.*

Cùm ergo Deipara propter singularẽ Dei præsentiam in eius utero, atque in eius anima præ omnibus alijs sit locus ille à Patriarcha Iacob terribilis vocatus; idcirco magna religione, omni quereuerentia, ac tremore colenda erit. Verùm, quæ peculiariter ad hanc erga Virginem reuerentiã nos excitare possunt, multa sunt.

II Et primùm quidem reuerentiã *Honorãda* Virgini debemus propter summam eius *Virgo pri-* dignitatem, quia mater est Dei; ratione *mò propter* cuius habet quandam dignitatem *inf-* *eius digni-* nitam ex Diuo Thoma 1. part. quæst. 25. *tatè, quia* artic. vltim. ad 4. & ex alijs, vt dixi *mater est* capit. 5. ita vt meritò ex Mayrone sermone *Dei.* de creatione animæ Virginis ei accom. *S. Thom.* modetur illud Sap. 8. *Generositatem eius Mayo-* *glorificat contubernium habens Dei: Sap. 8.*

I Ideoque

*Virgini
debetur
hyperdu-
lia.
Bonauent.
Gabriel.*

Ideoque etiam ex 2. 2. quæst. 103. art. 4. ad 2. maxima ei reuerentia debetur ex affinitate, quam habet ad Deum: ut propterea *hyperdulia*, quæ est potissima species dulciæ, ei conueniat. quod docent Theologi, ut videre est apud Bonauenturam in 3. distinct. 9. art. 1. quæst. 3. Gabriel. lect. 49. in canonem, & alios. ideoque etiam sedet à dextris filij, & supra omnes puras creaturas euecta, separata ab alijs facit hierarchiam, ut dicitur capit. 6.

*Epitheta
Virginis,
quæ eius
dignitatē
sacratissi-
mam in-
dicant.*

Huc spectant illa, quæ Virgini tribuuntur epitheta, quibus tanquam aliquod sacrosanctum omni veneratione dignissimum appellatur. exempli causa Templum Domini, Tabernaculum fœderis, Arca testimonij, de quibus plenius supra c. 5. diximus.

*3. Reg. 6.
Exod. 26.
Exod. 25.
Bonauent.*

Quocirca Bonauentura in 1. sentent. distinct. 44. in exposit. text. *Tanta*, inquit, *fuit Deipara dignitas, ut si omnes creatura quantumcunque ascenderent in gradibus nobilitatis essent præsentis, omnes deberent reuerentiam Matri Dei.*

*2. Cor. 3.
Rom. 8.*

Quod si Apostolus 2. Cor. 3. ex comparatione Moyse Apostolorum dignitatem, legem Euangelicam, & Christum prædicantium, & habentium Spiritus primitias, ita cõmendat. *Quod si, inquit, ministratio*

ministratio mortis litteris deformata in la *Exod. 34.*
 pidibus fuit in gloria: ita ut non possent in-
 tendere filij Israel in faciem Moysi propter
 gloriam vultus eius, quæ evacuatur; quo
 modo non magis ministratio spiritus erit in
 gloria: quanto potiori iure supra omnes
 erit in gloria, illa, quæ Christum totius
 Evangelicæ gratiæ fontem de suis visce-
 ribus concepit, & mundo eum edidit?
 quanta igitur erit illi reuerentia, quan-
 tus honor ab omnibus exhibendus?

Secundò, reuerentiam Virgini debe-
 mus, quia mater nostra esse dignatur *Secundò,*
 pijsissima, & benignissima (vt cap. 27. & *quia ma-*
 sequent. ostendimus) matri autem, & *ter est no-*
 tali, ac tantæ matri à filijs singularis ho- *stra.*
 nor, & reuerentia debetur, vt satis con-
 stat *Exod. 20. Honora patrem tuum, & Exod. 20.*
matrem tuam; quod apud *Ephes. 6. est Eph. 6.*
 mandatum primum in promissione; &
 ideo *Malach. 1. dicebat Dominus, Filius Malach. 1.*
honorat patrem: Si ergo pater ego sum, ubi
est honor meus.

Tertiò, quia cum sit Mater Dei, verè *Tertiò,*
 est Regina nostra, ac Domina omnium *quia est*
 in cælo, & in terra, vt cap. 5. ratione, & *Regina ac*
 Patrum testimonijs probauimus: Do- *Domina*
 minæ autem, ac tali Domina à seruis *nostrâ.*
 reuerentiam deferendam, ratio ipsa
 suadet.

*Quartò,
propter
eius san-
ctitatem.
S. Thom.*

12 *Quartò, cum reuerentia, & honore excellentiæ, ac virtuti debeat ex D. Thom 1.2. quæst. 2. art 2. ad 2. etiã si Virgo sanctissima non esse mater Dei; propter eximiam tamen eius excellentiam, ac sanctitatem, & propter heroicæ virtutes, ac insignes, quibus est exonerata, prærogatiuas (de quibus toto hoc opere diximus, & præsertim cap. 4. §. 6. & c. 15. & 21.) summa reuerentia, summo præ omnibus puris creaturis honore prosequenda esset propterea appellatur*

Iudith. 15.

Gloria Ierusalem, lætitia Israël, honorificentia populi nostri (vt cap. 17. dixi) eiusque virtutes præstantissimis typis significantur. Vt eius charitas per

Exod. 25.

candelabrum aureum; eius oratio per

Exod. 20.

Altare thyamiamatis, idemque de reliquis virtutibus, quemadmodum cap. 21. dictum est.

Aristot.

*Quintò,
propter
accepta
beneficia,
& alia,
qua ab ea
speramus.*

Quintò, si ex Aristotele loco citato honorantur ij, qui beneficia dedere, vel qui dare possunt, seu beneficia sicut ad salutem, seu diuitias, seu aliquid aliud, quod tamẽ aliqua ratione facillè comparari nequeat: quanta ratione, quantoque honore prosequenda est Virgo sanctissima à qua tot, tantaque beneficia ad salutem, tum animæ, tum corporis retulimus; & per quam tam multa, quæ nostris

nostris viribus comparari nequeunt, spe amus? (vt superiori capite diximus.)

Quemadmodum autem Ioan. 5. Pater omne iudicium dedit filio, vt omnes honorificent filium, sicut honorificant Patrem: ita filius, vt mater honoretur, gratiarum dispensatricem, & miraculorum effectricem; (vt cap. 20. dixi,) peculiari ratione eam constituit.

Ioan. 5.
Christus
per matrē
beneficia
concedit.

Quod etiam terrenis principibus vsu venit, qui cum honorari quempiam volunt, per eum omnia facile concedunt, ac largiuntur. quem morem secutus est Pharaō Gen. 41. cū ab se Ægyptij alimenta peterent: *Ite, dicebat, ad Ioseph, & quisquid ipse dixerit vobis, facite.*

Gen. 41.

Quare Anselmus ca. 6. de excel. Virg. *Velocior, inquit, interdum est salus memorato nomine Virginis, quam inuocato nomine filij; non quod ipsa maior, & potentior eo sit; nec enim ipse magnus, & potens est per eam, sed illa per ipsum. Verū quia & si merita inuocantis non merentur, vt exaudiatur; merita tamen matris intercedunt, vt exaudiatur. ita ex*

Anselm.
Velox sa-
lus in uo-
cata Vir-
gine.

Oēs Sancti Hinc est, quod Sancti omnes etiam
Virginem præcipui eam omni reuerentia profe-
maximè quuntur, iuxta illud Psalm. 44. *Vultum*
reueretur. *tuum deprecabuntur omnes diuites plebis.*
Psalm. 44. quod de Virgine intelligi probauimus
 cap. 17. & de veneratione, quã illi exhibent
 oēs Angeli, plenius diximus c. 26. imò Virgo sanctissima : *Ab ipso Deo,*
Epiphan. *verbis vtar Epiphaniij ser. de Deipara,*
in honore habita, tanquã ancilla digna,
Cyprian. *mater. & Cyprian. ser. de Christi Nat.*
Spiritus sanctus, inquit, seruabat sacramen-
tuum, hoc est Deiparã, & sanctimonia th-
lamũ honorabat. Igitur, & nos omnem
 reuerentiam, & honorẽ Virgini impen-
 damus; ad eius imagines, nomẽ, laudes
 & similia humiliter caput inclinamus
 preces ad eam quã deuotissimè flexis
 genibus effundamus.

Exempla 13 De hac erga Virgine reuerentia præ-
de reueren- ra in Sanctorum historijs relata digni-
tia erga inueniuntur. De beata Margarita virgi-
Virginem ne, filia regis Hungariæ apud Surium 28
Surius. Ianuarij, quæ fuit sanctimonialis ex Or-
 dine sancti Dominici, & obiit anno
 I. 1270 sic scribit Auctor eius vitæ; Beata
B Marga- Virginem Dei matrem præcipuo vene-
rita filia rabatur affectu, & vbicumque eius vide-
Regis Hun- bat imaginem, flexis genibus, salutatio-
garia. nem Angelicam proferebat. In vigilijs
 Natiuita.

Natiuitatis Christi, & quatuor solenni-
tatum Beatæ Virginis, dum in loco ca-
pitulari pronunciabatur diei sequen-
tis solemnitas, deuotionem præfere-
bat admirabilem, prosternebat sese, &
cum lacrymis orans gratias agebat Deo:
in iisdem vigilijs non nisi pane, & aqua
vescebatur: in singulis quoque festiui-
tatibus B. Virginis, ac intra octauas of-
ferebat eidem sanctissimæ Virgini mil-
le salutationes Angelicas, & ad singu-
las quasque humi se prosternebat. hæc
ibi.

De S. Gerardo martyre Episcopo Ca-
nadiensi in Pannonia, apud eius vitæ S. Gerar-
scriptorem legimus in Surio hæc verba: *Surius 24*
Ipso S. Gerardo auctore ab Hungarica in Hun-
gente non pronunciatur nomen ipsum *garia.*
matris Dei, sed Dominam eam vocant: *Septemb.*
si sit autem pronunciatum eius nomen, *Septemb.*
statim flexis genibus, & demissis in ter-
ram capitibus sese inclinant, atque a deo
Pannonia, seu Hungaria à S. rege suo
Stephano familia S. Mariæ appellata est
hæc ibi.

Sanè Ecclesia in Rubricis Missalis, *III.*
quamuis Sacerdotibus præscribat, vt *Missale*
in Missa caput inclinent ad nomen eorū *Romam.*
Sanctorum de quibus dicitur Missa, aut
fit commemoratio; vbicunque tamen

B. Mariæ nomen pronunciatum, semper caput inclinandum esse iubet; quamuis Missa non dicatur de ea, quod ipsum meritò apud omnes fideles in more positum est, atque usu receptum; ut ad tantæ Reginæ nomen quacunque occasione prolatum omnes; caput reuerenter inclinent.

III.

CONGRATULATIO ERGA
Deiparam exercenda.

14 **T**ertium, quod ad nostram erga Virginem deuotionem declarandam facit, actus est intimæ ex animo congratulationis, qui ex amore profiscitur. Cum enim amplissima Dei in eam collata dona cognoscimus; & reliqua quæ gloriæ magnitudinem, & præstantiam Virginis maximam ostendunt, ex quorum cognitione reuerentiæ affectum in nobis excitari dicimus, accedente amore, quem illi debemus, consequens est, ut ei ex intimis præcordijs congaudeamus, seu gratulemur.

Rom. 12.

Si enim Apostolus Roma. 12. inter alia monita Christianis tradita ad indicandam mutuam dilectionem, hoc etiã posuit: *Gaudete cum gaudentibus. Et flete cum*

cum flentibus, id ipsum inuicem sentientes; Congau-
 vt scilicet de aliorum bono gaudeamus, *dendum*
 & de aliorum malis doleamus, idque ex *bonis alio-*
 animo non simulatè: hoc enim sibi vo- *rum ex*
 lunt verba illa: *Id ipsum inuicem sentien-*
tes, vt exponit Origenes. & S. Agnes, pa- *animo.*
rentibus ad eius sepulchrum assiduè vi- *Origenes.*
gilantibus, quadam nocte virginū cho-
ro comitata cum apperuisset, dixisse le-
gitur apud Ambros. libro 4. epist. 34. Ambros.
edit. Rom. Congaudete mecum, & congra-
tulamini, quia cum his omnibus lucidas se-
des accepi, & illi sum iuncta in cœlis, quem
in terris posita tota intentione dilexi: quæ
verba in eius officio Ecclesia vsurpat: Offic. Eccl.
 quanto magis Deiparæ, cui tot nomi-
 nibus, tantum debemus, de eius bonis
 nobis congaudendum, & gratulandum
 est.

Præsertim quia, vt animaduertit Pel-
 bartus in Stellario part. 2. libr. 2. arti. 2. *Pelbartus.*
 agens de hac cum Virgine congratula-
 tione, omnia Virginis gaudia ad nostrâ
 pertinent maximam vtilitatem.

Certè S. Thom. 2. 2. quæst. 28. art. 1. *S. Thom.*
 loquens de gaudio: *Gaudium*, inquit, *Gaudium*
 propter hoc, quod ipsi bono amato proprium de bonis
 bonum inest, & conseruatur, ex amore cau- *amici ori-*
 satur, & hoc maximè pertinet ad amorem tur ex
 beneuolentia, per quam aliquis gaudet de amore.

amico prosperè se habente, etiam si sit absens. & in solut. 4. vult gaudium, quo de diuino bono secundum se considerato gaudemus, principaliter ex charitate procedere; & melius esse, quàm gaudium de bono diuino à nobis participato. & art. 4. dicit esse actum, seu affectu charitatis. & opusc. 61. docet, In patria animam Deo congratulari in omnibus operibus suis.

Deus opt. de beneficijs in Dei param collatis laudandus.

15 Ex his liquidò apparet ex amore erga virginem ouiri actum hunc cōgratulationis cum eadem, quo intimè de eius gloria, & omnibus eius bonis, ac ineffabilibus priuilegijs, quæ à Deo accepit, gaudemus eodē affectu, animiq; studio, ac si nos ipsi accepissemus: Deumq; propterea laudamus, eiq; gratias ingentes agimus, quòd eam ad tam sublimē sanctitatis, & gloriæ apicem enexerit, eaq; in illam dona atq; ornamenta congesterit.

Catechismus ad parochos.

Quare Catechismus ad Parochos ex decreto Concilij Trid. editus in tract. de oratione, §. 6. cum docuisset ad alteram precationis partē spectare etiā gratiarū actionem Deo pro victorijs, & triumphis Sanctorum; subiicit hæc verba, quæ ad rem nostram maximè faciunt: *Huc, inquit, pertinet prima illa pars Angelicæ salutationis, cum ea ad precandum utimur:*

Luc. 1.

Aue

Aue Maria, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus. Nam Deum summis & habendis laudibus, & gratijs agendis celebramus quod sanctissimam Virginem omni coelestium donorum munere cumulavit; ipsiq; Virgini singularem istam gratulamur felicitatem. hæc ibique merito, nam & ipse Archangelus Gabriel eadem voce Aue, Deiparæ est gratulatus.

Nam est sacrum Concilium Trid. sess. *Cōcilium Trident.* 22. cap. 3. docet, cum in honorem Sanctorum Missæ interdum celebrantur, Deo quidem Sacerdotem sacrificiū offerre; sed Deo de illorum victorijs gratias agere, eorumque patrocinia implorare.

Quare de donis beatissimæ Virginis, ex quibus tanta in oēs vtilitas manavit, gratiæ Deo sunt agenda quæ maximæ.

Ideo Ecclesia ipsa suo ad id nos exem- *Missale Roman.* plo hortatur, cum in Præfatione Missæ de Deiparâ his verbis Deum alloquitur: *Verè dignum & iustum est, a quum & salutare, nos tibi semper, & ubiq; gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterna Deus, & te in veneratione B. Mariae semper Virginis collaudare, benedicere, & predicare, quæ & unigenitum tuum sancti Spiritus obumbratione concepit, & virginitatis gloria permanente, lumen aeternum*

204 Despara quibus Affectibus
mundo effudit Iesum Christum Dominum
nostrum.

Iudith 13. Hoc ipsum satis præfiguratum cernimus in Iudith post præcisum ab ea Holofernis caput, quam cum vniuersi acclamantes collaudasset, Ozias princeps populi de hoc beneficio in Iudith collato, gratias Domino agens dixit cap. 13. *Benedictus Dominus, qui creauit cælum, & terram; qui te direxit in vulnera capitis principis inimicorū nostrorum; quia hoste nomē tuū magnificauit, ut non recedat laus tua de ore hominū, qui memores fuerint virtutis in aeternum, pro quibus non pepercasti anima tua propter angustias, & tribulationem generis tui: sed subuenisti ruina ante conspectū Dei nostri: & dixit omnis populus, Fiat, fiat: quæ omnia longè melius in Desparam per Iudith adumbratam, & in victoriam de dæmone ab ea reportatam, quadrant, propter quam Deum huiusmodi verbis benedicere debemus.*

Bernard. 16 Hinc Bernardus serm. 1. de Assumpt. de hac cum Virgine congratulatione agens: *Vt interim, inquit, sileam beneficia, quæ pro illius glorificatione consequimur, sileam diligimus, gaudebimus utiq; quia vadit ad filium. Planè, inquam, congratulabimur ei: nisi fortè (quod absit) inuentrici gratia omnimodis inueniamur ingrati. &*
serm. 4.

Serm. 4. de Assumpt. Nos quidē seruuli tui
ceteris in virtutib⁹ cōgaudemus tibi, sed in
misericordia potius cōgaudemus nobis ipsis.

Et Ecclesia ex persona Virginis in quo- *Offic. Eccl.*
dam responsorio in festo Visitationis :

*Congratulamini, inquit, mihi, quia cum
essem paruula placui Altissimo, & de meis
visceribus genui Deum, & hominem.*
quibus verbis non tantum nos ad sibi
gratulandum inuitat, sed etiam ratio-
nem tantæ gratulationis aperit.

Et hoc meritò, si enim Luc. 15. Homo, *Luc. 15.*

qui ouem perditā, & mulier, quæ drag-
mam inuenerunt, conuocatis amicis,
illos, vt sibi congratulentur, inuitant:
quia inuenerunt quod perdiderant; &
inde inferitur gaudiū coram Angelis Dei
super vno peccatore pœnitentiā agente,
quanto magis de Virgine ad matris Dei
dignitatē euecta eidem gratulandum.

Ex hoc quoque gaudio in cœlo super
vno peccatore conuerso. *Ildefonsus ser. Ildefonsus.*

1. de Assumpt. *Multo magis, inquit, gau-
dere credendum est in cœlo de aduentu &
gloria tantæ Virginis: quod etiam dixe-
rat Sophronius inter opera Hieronymi* *Sophon.*
in serm. de Assumpt.

17 Ceterum quanta congratulatio exi- *Congratu*
gatur ab amicis, seu deuotis Virginis pro *latio cum*
tot bonis, & donis inenarrabilibus ei *Deipara.*

206 *Deipara quibus Affectionibus*
diuinitus collatis, facile colligi poterit
ex eo, quod Ecclesia in Missa Assum-
ptionis omnes ad iubilandum inuitans,
canit: *Gaudeamus*, inquit, *omnes in Do-*
mino, diem festum celebrantes sub honore
B. Virginis, de cuius Assumptione gaudent
angeli, & collaudant filium Dei, & in An-
tiphona: Hodie Maria Virgo caelos ascen-
dit, gaudete quia cum Christo regnat in
aeternum.

Bonauen. Quocirca S. Bonaventura in Lita-
nijs B. Virginis sic eam inuocat: *Sancta*
Maria, cui sancti, & sancta congaudent,
& gratulantur.

S. Iacobus. His consonat S. Iacobus in Liturgia
his verbis ad Deiparam: *Tibi, o plena*
gratia uniuersa creatura gratulatur, An-
gelorum caetus, & hominum genus.

Anselmus Anselmus de excel. Virg. cap. 9. *Cum*
sancti, inquit, ipsam dominam, per quam
tanta bona eis prouenire, pra oculis habue-
runt iuxta Deum, quem de suo utero Virgo
filium peperit residentem, & iure materno,
caelo, terraq; cum eodem filio praesidentem,
consideremus qua exultatione exultabunt
pro tanta gloria eius, quo honore subleua-
buntur in tanta potentia eius. ita Ansel-
mus pie meditatur de Sanctorum gau-
dio, & exultatione, quam ex gloria Dei-
parae capiunt.

Et

Et Damascenus orat. 2. de dorm. *ludamascenus.*
bilimus, requit, in Arca Domini Dei toto
animo, & muri cadent Ierichuntini, Con-
trariarum, inquam, potestatu infesta mu-
nitiones, cum David exultemus spiritu,
Arca enim Domini hodie requieuit. hæc
Damascenus, satis ostendens gaudiu, quo
ex Virginis exaltatione in Assumptione
exultare debemus, eidemq; gratulari

18 Quanti autem fecerit B. Virgo hunc *Carolus*
affectu gratulationis secum de suis bo- *filius S.*
nis, videre est in Carolo S. Brigittæ fi- *Brigitta*
lio, cuius anima post mortem ante Chri- *in obitu d*
sti tribunal iudicanda constitit. Demon *B. V. rgine*
autem apud Christum summum Iudi- *adiuto.*
cem acriter de Deipara, quam suam Do-
minam, & Christi matrem super Cœlu,
& terram, & super omnes spiritus infer-
ni potentem fatebatur, conquestus est;
quod cum ipse demon animam illam
post obitum accipere, & Christi iudicio
sistere debuerit; Virgo beata, ante-
quam exiret de corpore manibus suis
apprehendens, in sua forti tutela ad
Christi iudicium pertulerit. At Deipara
huius facti rationem reddens,
hæc respondisse demoni scribitur libr. 7.
Reuelationum eiusdem sancte Brigittæ, *S. Brigit-*
cap. 13. *ta.*

*Dum, inquit, hæc anima in corpore erat
magnam*

208 Deipara quibus Affectibus
magnam charitatem habuit ad me, reuol-
uens hoc sapius in corde suo, quod me Deum
suam Matrem dignatus fuit facere, & quod
super omnia creata me sublimiter voluit
exaltare, & ex hoc tanta charitate cepit
Deum diligere, quod in corde suo dicebat
sic; In tantum ego gaudeo, quod Deus Vir-
ginem Mariam matrem suam habet super
omnia charissimam, quod nulla creatura,
vel corporalis delectatio est in mundo, quam
ego in permutatione illius gaudij reciperem:
imò illud gaudium omnibus terrenis dele-
ctationibus praeferrem, & si possibile esset,
quod ipsa in vno puncto minimo à dignita-
te, in qua est, à Deo remotior fieri posset;
ego magis mihi in permutationem eligerem
in profundo inferni aternaliter cruciari. &
idcirco sit ipse Deo pro benedicta gratia illa
& immensa gloria, quam dedit suae matri
dignissima, infinita gratiarum actio, & gl-
ria sempiterna. Ergo, o diabole, vide mon-
cum quali voluntate iste obiit. quid itaque
tibi videtur, vtrum magis iustum erat,
quod anima eius in meam veniret defensio-
nem ante iudicium Dei, an in tuas manus
impie crucianda. Respondit diabolus, Non
est mei iuris, quod illa anima in meas ma-
nus veniret, quae te diligit plus quam se, an-
tequam iudicium factum sit. hæc ibi.

Verum cum dæmon contra eam ani-
mam

mam adhuc multa, quibus suis iuris eam esse debere contendebat, obijceret; ab Angelo, qui strenuè pro anima respondebat, victus, & Christi summi Iudicis voce, qui benignè animam ad se vocavit, turpiter est eiectus, & adiecit Angelus S. Brigittæ, Carolum hanc gratiã minimè habiturum fuisse, nisi ab infanzia voluntatè habuisset diligendi Deum, eiusque amicos, & in peccati casibus libenter se emendandi.

IV.

AD FIDUCIAM ERGA DEI-
param, qua nam excitent.

16 **Q**uartum, quod ad deuotionem erga Virginem requiritur, est fiducia ad eam, iuxta illud Psal. 47. quod *Psal. 47.* de Virigne explicari diximus: *Ponite corda vestra in virtute eius;* quasi dicat, *Offic. Eccl.* post Deum omnem cordis vestri fiduciam collocare in magna virtute seu potestate eius, id quod fecerunt Sancti.

Ecclesia certè eam in *Salve Regina,* *Spem nostram* vocat; *Et spes nostra salue.* & ita Bernardus serm. de Aquæductu: *Bernard.* *Filioli,* inquit, *hac peccatorum scala, hac mea maxima fiducia est, hac tota ratio spei mea.*

De

Bonauen.

De sancto Francisco S. Bonaventura in eius vita cap. 9. *In matre, inquit, Domini post Christum præcipuè fidens, eam sui, ac suorum Aduocatam constituit.*

B. Ignatius Loyola fiduciam impetrandi à Christo, quæ petebat, in Virgine ponebat (vt superiori capite diximus) quod tum alibi, tum in suis exercitijs spiritualibus ostendit. ibi eam in meditationum finè, vnum peculiare colloquium, in quo postulatio continetur ad Virginem instituit, vt per eam petitionis nostræ consequeremur effectum.

S. Ephram

S. Ephram in oratione de Virgine, his verbis ad eam precatur: *Sub alis tuis custodi me, & protege me; miserere mei, qui sum luto inquinatus, ne aduersus me gloriatur Sathanas exitiosissimus, ne in me exurgat execrandus inimicus meus. Non mihi alia fiducia ô Virgo sperare: tu enim mea PORTVS, ô Virgo inuiolata, & præfons auxiliatrix: deniq; sub tutela, & protectione tua totus sum, crebris lacrymis te, ô celeberrima Mater imploro, & aduoluo tibi. hæc sunt S. Ephram ad Virginem preces, qui multa in eandem sententiam addit.*

Damasc.

S. Damascenus orat. i. de dorm. Tibi inquit, nos quoque hodierna die assidemus, ô Domina, Domina, atque iterum dicam Domina Dei genitrix, & Virgo: animas nostras

nostras ad Spem tuam non secus, atque ad
firmissimam quandam Anchoram alligan-
tes, mentem, animam, corpus, totos aeni-
que nos tibi dicantes, ac consecrantes, psal-
mis, & hymnis spiritualibus quantum
possumus honorantes. hæc Damasce-
nus.

Qui etiam orat. 2. de dorm. testatur
sanctos Apostolos Virginis dormitioni
adfuisse, non solum ei, vt debebant, mi-
nistraturos: sed ab ea etiam, quæ fons
est benedictionis, & benedictionum
omnium scaturigo, tanquam præcla-
ram, ac pretiosam hæreditatem haustu-
ros benedictionem. hæc ex Damasce-
no.

Tanti igitur Virginis benedictionem
faciebant Apostoli. *Quod si Deus* (inquit
Leo in sermone de sancto Laurentio) *in Leo.*

Sanctis suis nobis præsidium constituit, &
exemplum; quantum præsidij nobis in
Matre sua posuisse existimandus est,
quam Miraculorum officinam effecit, vt
ait Damascenus orat. 1. de Natiu. Damasc.

Ad hæc ipse Christus in ea confidere
dicitur, quam peccatorum Aduocatum con-
stituit, cuius intercessione multi pecca-
tores veluti spolia à damone erepta
Christo restituantur. & ita Prou 31. *Can. Prou. 31.*
fidem in ea cor viri sui, & spolijs nõ indigebit.

Christus

Christus enim Deiparæ filius, & sponsus, seu Vir dicitur, qui plurima spolia, scilicet peccatores, propter Virginis ad eundem Christum preces acquirit, (quod cap. 20. multis exemplis ostendimus.) Quod si Christus adeo confidit de eius in peccatoribus à dæmonis faucibus eripiendis diligentia: nos quoque, quorum causa agitur, plurimum fiduciæ in ea collocare possumus, & debemus.

Qua nos ad fiduciã erga Dei-param excitant. 20 Ceterum hanc erga Virginem fiduciam illa excitare possunt. Primum, si recogitemus ipsam esse *Matrem Dei*, atque adeo *potentissimam* ad nos iuuandũ, quod fuse probauimus cap. 30. & eleganter Germanus Patriarcha Constantinopolitanus orat. de oblat. Deiparæ in fine: Certè, inquit, *Domina Deiparens, certè meum refugium, vita & defensio, arma, & gloriatio, Spes, & robur meum: concede mihi, ut & ego quoque tecum fruam inenarrabilibus, & qua comprehendere non possunt, tuis bonis in cælesti perseuerantia. Habes enim, sat scio; cum tua voluntate cõcurrentem potentiã, ut qua sis Mater Altissimi, & propterea audeo. Ne ergo prius mea expectatione, ô Domina intemerata, qua supra uniuersorum expectationem, supra rationem peperisti Dominum nostrum Iesum Christum. Hæc ille.*

Primo potest nos iuuare.

Secundum,

Secundum, ipsam non solum posse, sed etiam velle nos iuuare, quod satis probatum constat ex cap. 16. vbi Matrem esse misericordiam. & ex cap. 30. vbi nostram esse Aduocatam, & Mediatricem, & ex cap. 5. vbi Dominam nostram esse, & ex cap. 20. 28. & 29. vbi matrem esse nostram, & gratiarum dispensatricem ostendimus: quæ omnia si attentè expendantur, facillè intelligemus, illam velle nos iuuare: ac proinde magnam in nobis fiduciam erga Deiparam gignent. & ideo cap. 28. sub symbolo pallij Eliæ, in quo ab Eliseo Iordanis aquæ diuisæ sunt, à Christo nobis relictam diximus, vt eius virtute per aquas tribulationum mitigatas tuti pertransire possimus. Quod etiam confirmatur ex dictis cap. 20. vbi per eam miracula plurima existere probauimus.

21 Verum non ab re fuerit ad eximiam Deiparæ potentiam, eiusque benignam ad nos iuuandos voluntatem, quibus à Deo est donata, declarandam, B. Gertrudis reuelationem, quæ lib. 4. earundem reuelationum cap. 12. habetur, hoc loco attexere: *Sub matutinis, inquit, infesto Dominica Annunciationis, dum in monasterio monialium, in quo degebat Gertrudis, cantaretur AVE MARIA, vidit ipsa tres*

Secundo,
vult nos
iuuare.

4. Reg. 2.
Ioan. 19.

Reuelatio
B Gertru-
dis de glo-
ria Dei-
para.

B. V. Po-
tentissima
Sapientis-
sima
Benignissi-
ma.

tres rivulos efficacissimos procedentes à a-
tre, & Filio, & Spiritu sancto, cor Virginis
matris suavissimo impetu penetrare, & de
corde ipsius rursus efficaci impetuositate suã
originem repetere; & ex illo influxu sancta
Trinitatis hoc beata Virgini donatum fore,
quod ipsa est potentissima post Patrem, sa-
pientissima post Filium, & benignissima
post Spiritum sanctum.

Aue Ma-
ria efficax
salutatio.

Cognosce etiam quod quotiescunq; illa sa-
lutatio angelica, scilicet Aue Maria, cum
devotione à fidelibus recitatur in terris præ-
dicti rivuli efficaciori impetu superabundant-
es circumfluunt beatissimã Virgine, & ex
altero latere reinfluunt cor ipsius sanctissi-
mum, sicq; cum mira delectatione repetunt
fontem suum, & ex illa redundatione venit
quodam gaudij, delectationis, & aterna sa-
lutaris resperguntur in omnes personas San-
ctorum, & Angelorum, & insuper alio-
rum, qui in terris commemorant eandem
salutationem; per quas renouatur omne
bonum in singulis, quod unquam per salu-
tiferam incarnationem filij Dei sunt adepti.
hæc ibi.

Tertio,
quia ca-
pit serpen-
tis contri-
bit.

Tertium, quod fiducia excitat, quia
peculiariter per illã Deus caput venena-
ti draconis, qui nos inexplebili avidita-
te deuorare nititur, conterendum pro-
nunciauit, de quo fusè cap. 24. & 25.)

Quare

Quare Carthusianus libro 3. de laudibus Virg. artic. vlt. experimento se didicisse affirmat, Mariæ salutationem, atq; inuocationem ex corde profectam afflictis omnibus, & formidolosis, qui nocturnis spectris, ac diabolicis terroribus commouentur, maiorem in modum opitulari.

Et P. Ioannes Auila, vir nostra tempestate insignis sanctitatis, & prudentiæ dicebat plures cum pudicitiae vitio tenerentur captiui, à Deo propter piū affectum ad Virginalis conceptionem, & annunciationem, castitatem obtinuisse.

22 Ad hanc fiduciam in nobis excitandam plurimum valet si meminerimus, eam adumbrari per *Ciuitatem R. fugij*, per *Arcam* ad euadendum diluuium à Noe conditam, per *Propitiatorium*, per *templum Domini*, in quo orationes exaudiri: & immunitas ad ipsum confugientibus esse solet; & per alios typos, de quibus sæpè in hoc libro, sed præsertim cap. 16. & 30. egimus:

Ideo Bernardus hom. 2. supermissus est: *Si insurgant. inquit, venti tentationum; si in curvas scopulos tribulationū respice Stellam, uoca Mariam: si iactaris superbia undis, si ambitionis, si detractionis, si simulationis;*

Carthusianus. Sanctissimum illa-ria nomen inuocantes à Damo-num mo-lestijs liberati.

P. Ioan. Auila.

Figura Virginitatis ad fiduciam in ea concipiendam. Num. 35. Exod. 25. Gen. 6. 3. Reg. 6. Cap. 16. & 30. Bernardus.

à a-
rginis
de
sua
sancta
fore,
sa-
ffima
lla sa-
cum
is pra-
dan-
ex
ffia
etunt
uent
na sa-
San-
albi-
ndem
omne
salu-
depti
quia
ena-
dita-
pro-
25.)
Quare

216 *Deipara quibus Affectibus
amulationis; respice stellam, voca Mariam:
& post aliqua in eandem sententiã sub-
ijcit: in periculis, in angustijs, in rebus du-
bys, Mariam cogita, Mariam inuoca, non
recedat ab ore, non recedat à corde:*

*Etenim vt idem Bernardus serm. Do-
min. primæ post Epiphan. S. piè, inquit,
à nobis fuerit pulsata, non deerit necessitati
nostra, quoniam misericors & mater mise-
ricordia.*

*Ambros.
Alensis.*

*S. Brigitta
Nomen
Virginis,
eiusq; ima-
gines ma-
gnam vim
habent cõ-
tra tenta-
tiones.*

*Bona desi-
deria Vir-
gini dese-
renda.*

Gen. 29.

*Et certè quemadmodum Virgo san-
ctissima dum in terris degeret, aspectu
suo tētationes in alijs sedebat vt ex Am-
brosio, & Alensi, & alijs diximus ca. 14.
ita videtur hoc reliquisse nomini suo de-
uotè inuocato, vt ex reuelatione sanctæ
Brigittæ lib. 1. cap. 9. & lib. 6. cap. 21. di-
ximus loco citato: imò & imaginibus
suis deuotè pariter inspectis, idem vide-
tur concessum.*

*Quare sicuti pueri cum aliquid peri-
culi tibi obijcitur, collū matris lacryma-
bundi arctius amplectuntur: ita & nos
in dæmonis tentationibus, ad Virginem
per Collum significatã, vt ca. 16. diximus,
accurramus cum lacrymis, & desiderio,
ac precibus eius pedes amplectamur.*

*Quin etiam non solum in dæmonum
impugnatione; verum etiam, sicuti
Ruben Gen. 29. inuentas Mandragoras
Lix*

Lix matri detulit: ita & nos bona nostra desideria aliaque pietatis opera Virgini deferamus; ab ea conseruanda & per ipsam Deo offerenda transmittamus, non secus ac ea, quæ à corpore per *collum* ascendunt ad caput, iuxta illud, quod monet Bernardus sermone 3. de Aduentu: *Bernard.* *Studeamus, inquit, & nos dilectissimi per ipsam ad eum ascendere, qui per ipsam ad nos descendit; per eam venire in gratiam ipsius, qui per eam in nostram miseriam venit.*

Idem sermone de Aqueductu: *Quicquid, inquit, illud est, quod offerre Deo paras, Maria commendare memento, ut eodem alueo, ad largitorem gratia gratia redeat, quo influxit. & mox: Modicum illud, quod offerre desideras gratiosissimis illis, & omni acceptione dignissimis MARIÆ manibus offerendum tradere cura, si non vis sustinerere repulsam. ita Bernardus.*

Etenim vt cap. 5. diximus, ipsa est *templum Dei*, in quo & preces exaudiuntur, & oblationes fiunt. ideo Ambrosius *Ambros.* in Psalm. 118. sermone 22. in illa verba: *Quare seruum tuum. Suscipe, inquit, me non ex Sara, sed ex Maria, vt incorrupta sit Virgo; sed Virgo per gratiam ab omni integra labe peccati.*

Et Bernardus sermone 2. de Aduentu, *Bernard.*

K

ad

ad Virginem conuersus: *Per te*, inquit, *accessum habeamus ad filium*, ô benedicta inuentrix gratia, genitrix vita, Mater salutis, ut per te suscipiat nos, qui per te datus est nobis. ita Bernardus.

Peccato 23 Cumq; Virgo sanctissima *Aduoca-*
res ad Vir ta & refugium peccatorum dicatur, & ab
ginem cõ- Ephraim in oratione de Virgine, & de
fugiunt. laudibus Martyrũ vocerur *Spes disperan-*
tium peccantiũ *Adiutrix, mundi Solatiũ,*
Porta cœlorũ, Peccatores magna cumfi-

Psal. 86.

ducia ad eam confugere debent: de ipsa enim ipsa Psalm. 86. dicit: *Memor ero Raab, & Babylonis scientium me*: nimirum peccatorum per peculiarem deuotionem me cognoscentium: de quo dixi cap. 30. vbi retuli visionem quandam beatæ Gertrudis, qua Virgo indicabat se materna pietate omnes, vel ipsos etiam facinorosos, ac perditos homines ad sese accurrentes benignè exerpere, filio suo reconciliandos.

B. Gertrudis.

S. Brigitta
B. Virgo
magneti
assimula-
tur, cum
trahit pec-
catores.

Quare eo lib. 3. reuelationem S. Brigittæ cap. 32. *magneti* ferrum trahenti Deipara comparatur, propterea quod & ipsa ferrea facinorosum hominum corda trahat ad se, & libr. 4. reuelationum cap. 32. dicitur tanquam *mater* peccatoribus obuiare.

Adde magnam nos fiduciam in Virgine

gine concipere posse in omnibus necessitatibus: nam si mentem ad terrenorum Regum mores conuertamus pro minimis eos adire nos pudet: & tamen, & si velint nos iuuare, multa quibus egemus, eorum vires, & facultatem excedunt; neque enim possunt à morbis, à morte, ab interioribus angustijs, & tentationibus, neque ab alijs quamplurimis nos eripere: præterea nisi familiaris ad illos aditus pateat; neque ea quæ in ipsorum potestate sunt, ab eis petere audemus. Ad Virginem verò gloriosam omnes confidenter, & pro paruis, & pro magnis, pro sua dignitate, & potestate adire possumus.

Quare S. Thomas opusc. 8. dicit B. S. Thom.
Virginem plenam esse gratia quantum ad refusionem in omnes homines: *Magnum, inquit, est in quolibet Sancto quando habet tantum de gratia, quod sufficit ad salutem multorum sed quando haberet tantum quod sufficeret ad salutem hominum de mundo, hoc esset maximum, & hoc est in Christo, & in beata Virgine: nam in omni periculo potes obtinere salutem ab ipsa Virgine gloriosa. unde Cant. 4. Mille clypei, id est, remedia contra pericula, pendent ex ea: item in omni opere virtutis potes eam habere in adiutorium, & ideo dicit ipsa Eccl. 24. Eccl. 24.*
In

In me omnis spes vita, & virtutis. hæc sanctus Thomas. Quare in rebus omnibus fiduciam nostram in Deipara secundum Deum ponere possumus.

24. Quantum autem præsidij experti sint, quotquot in Deipara fiduciam collocantes suam, ad eius opem, & clementiam suam confugerunt, & voti compotes effecti sunt, exempla declarant prope modum innumerabilia; quæ quidem

*Diversa
beneficio-
rum gene-
ra, in qui-
bus fiden-
ter ad
Deiparam
accurri-
mus.*

non paucos plurima beneficia à sanctissima Virgine consecutos esse, eosque minimè defraudatos à desiderio suo, nos docent. Nos ex multis pauca, ea que ex probatissimis historijs excepta selegimus, atque hoc loco iisdem ferè auctorum verbis, resecatis ijs, quæ ad rem nostram non magno perè facere videntur, recensibimus;

I. Ea porro non vnius sunt generis, sed multiplicis; & vt omittam eos, quos Deipara aliorum precibus à mortuis excitavit, quorum aliquos cap. 20. attulimus. Sanè multi nihil siue magnum, siue paruum aggressi, nisi breui prius precatiuncula Deiparæ patrocinium implorarent, & certè præsens eius sensere præsidium.

II. Alij à dæmonum impugnatione tum inuisibili, tum visibili, & ab improborum

rum hominum maleficio subducti, Deiparam inuocantes eorundem victores euaserunt.

Alij à peccati tyrannide libertati III.
Christianæ redditi, ad pœnitentiæ sacramentū suscipiendum singulari Deiparæ patrocinio sunt adiuti.

Alij ab imminente & certo interitu IV.
beatissimæ Mariæ inuocato nomine mortis faucibus erepti.

Alij in vitæ discrimen adducti propter hostium furorem vel propter imminens naufragium, vel propter grauem corporis ægritudinem, Deiparæ auxilio à periculo sunt exempti. V.

Alij in rei familiaris inopia Deiparæ VI.
beneficio subleuati.

Alij sterilitate laborantes, prolem per VII.
Deiparam sunt consecuti.

Alij molestiarum, ac persecutionum VIII.
quibus vrgebantur, aculeis Deipara inuocata liberati sunt.

Alij non in magnis tantum, sed in IX.
paruis etiam rebus ad Cœli Reginam accurrentes benignè sunt exauditi : vt sicuti in arduis rebus maximam eius potestatem, ita in paruis insignem eiusdem benignitatem, atque dignationem, qua ad minima præstanda descendit, prædicemus ; & quamuis ea quæ viris

naturæ excedunt, quacumque in re sanè parua esse non possunt; tamen, vt sapienter monet Gregorius libr. I. dialog. cap. 9. ex magna Conditoris nostri dispensatione fit, vt per minima, quæ percipimus, sperare maiora debeamus.

X. Alij rudi, vel hebeti ingenio eiusdem Virginis dono ad summam scientiam, atque eruditionis apicem peruenere.

XI. Alij in atrocissimis, quos Christi nomine subibant cruciatibus, cum Deiparæ nomen implorassent, eximia animi fortitudine, atque constantia immoti perstitere.

XII. Alij denique alijs, quæ recenseri numerando non possunt, affecti sunt beneficij: quæ à prædictis diuersa, multitudine plurima, magnitudine sunt ingentia. Hæc verò, quæ recensuimus sua cuiq; generi exemplum subijcietes eodem ordine confirmabimus.

Omnis generis beneficia.

VARIA

VARIA BENEFICIORVM
*exempla, quibus Deipara suam erga nos
benignitatem declarat, & nostram
in iisdem, alijsq; rebus in se fi-
duciam excitat.*

De primo beneficiorum genere,
quod est se inuocantibus opem
impertire.

S. CATHARINA SVEDA SIN-
*gulas actiones breui ad Deiparam pre-
catiuncula auspicabatur ex
vita eiusdem.*

SANCTA Catharina virgo ex Suetia S.
Brigittæ filia maternæ pietatis hæres,
atque imitatrix, magnam sibi in Deipa-
ra fiduciam collocarat; ideoque in suis
rebus ad eam confugiebat: cum enim
de rebus spiritualibus consuleretur, o-
pem Deiparæ implorabat, vt est in eius
vita cap. 16. apud Surium tom. 2. salu-
tationem namque Angelicam tunc
temporis tacite secum semel recita-
re solita erat, idque non sine fructu,
quod cernere licuit in quibusdam
mulieribus

*Surius
tom. 2.
22. Mar.*

Mulieres mulieribus, quæ eiusmodi consilijs ab ea
quadam traditis obtemperantes, ab infestissimo
per saluta dæmone sunt liberatæ.
tionem an

gelicam à Cum verò ex vrbe patriam repeteres,
damone domesticorū quendam è curru lapsum,
liberata. ac rotis incurrentibus in costis vsque
 ad eò attritum, vt ægrè animam duceret,

Salutatio- sanctissima Virgo Catharina salutatione
ne angeli- Angelica suo more recitata, & quassato
ca agrotus hominis latere leuiter contrectato, in-
sanatur. columitati ad eò restituit, vt eodem die
 quolibet lætus discurreret. hæc in eius
 vita cap. 17.

De secundo beneficiorum genere
 quod est ab hostibus inuisi-
 bilibus, & visibilibus
 tutari.

COMPLURES AB INVISIBILIUM
 & VISIBILIVM HOSTIVM IMPVGNATIONE
 DEIPARAE INVOCATIONE
 LIBERATI.

I. 25 *Adolescēs* A Dolescens quidam spiritu forni-
salutatio cationis vehemēter impugnatus,
ne angeli- cum Eremitæ cuiusdam consilio in ho-
ca à spiri- norem Deiparæ, quotidie in templo sa-
tu forni- lutationem angelicam centies recitaret,
 adiunctis totidem venijs, post aliquod
 tempus

tempus à Deipara ab ea tentatione liberatus, ad cœlestes nuptias euocatur. Casarij lib. 7. cap. 33.

cationis
liberatur.
Casarij.
II.

Quomodo etiam Deipara à sancta Iustina virgine, & martyre inuocata, eodem fornicationis spiritu acriter impugnatam liberarit, suprâ cap. 24. ex Nazianzeno retulimus.

Cap. 24.

B. Henricus Suso Ordinis Prædicatorum qui annū Dñi circiter 1350. claruit, cum Satanâ nigro vultu, & igneis oculis arcum manu vibrantē acriter increpasse, q̄ quendam fratrem ignea sagitta contorta penè mortuū deiecisset: cumq̄ ipsum eadem sibi ferociter minantē, ac nouum in separantē iaculum conspexisset, Deiparæ opem implorauit illis verbis: *Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria*: quibus pronuntiatis hostis infestissimus protinūs abscessit. hæc apud Ferdinandum Castillium part. 2. Chron. S. Domin. lib. 2. cap. 18.

III.
Matrem
inuocans
B. Henricus
Suso à vi
demonis
liberatur.

B. Iacobus de Marchia ab importunis diabolis diu multumq̄ vexatus, Laurentum, certissimū malorum leuamentū accurrit; ante aram Virginis nō sine animi angore, sacris operatus, expertū eius auxilium exposcit: finem tandem orat tam molesto, periculosoq̄ certamini. Audiatæ preces; impensius oranti B. Maria se

Chronic.
S. Domin.
IV.
A demonum molestijs B. Iacobus de Marchia Lauretana Virginis opo liberatur.

rursus ostendit: *Et bono animo esto fili,* inquit, *ac summo rerū Parenti grates agito: adest p̄gna finis, & te cœlestis corona victorem manet.* prædictionem comprobavit euentus. Haud ita multo post fractæ in festo. um hostium vires, læta repente secuta pax: ipse deinde cœlesti præmio donandus, euocatus in cœlum.

Turfellin. Turfellinus lib. 2. hist. Laur. cap. 2.

V.

*Damonis
illusio per
angelicam
salutationem pate-
facta.*

Cæsarius.

Mulier quædam inclusa à dæmone sub specie Angeli lucis crebro visitabatur, quæ à suo edocta confessario, petijt ab eo ostendi sibi beatam Virginem: cumque Virgo miræ pulchritudinis se illi obiecisset, ipsa salutationem angelicam pronunciante, phantasmata illa omninò euauêre. Cæsarius libro 7. cap. 27.

VI.

*Mariam
inuocans
matrona
ab armit-
tenda ca-
stitatis di-
scrimine
eripitur.*

26 Matrona honesti militis, adulterium cum alio milite commiserat: sed postea facti pœnitens tantum flagitium est detestata, cum verò miles ille, absente viro, domum illius ingressus, vi eam renitentem opprimere conaretur; hæc autem viribus resistere nequirit, Deiparam totius castitatis Patronam illis verbis inuocauit: *Rogo te Domina sancta Maria per illud sanctum Ave Maria, quatenus in hac hora liberes me.* Mox virtus omnis in milite defecit, & emarcuit, & mulier

mulier ab eo se excutiens intacta euasit.

Cæsarius lib. 7. cap. 28.

Cæsarius,

VII.

S. Guilelmus ex Duce Aquitanie Eremita Ierosolymis in horrida spelunca, cum in precibus pernoctaret, daemones post varias tentationes ei illatas extra cellulae ianuam ipsum trahentes verberibus grauiter caesum, conquassatis, & contractis vniuersis corporis membris semiuuium relinquunt: adfuit beatissima Dei genitrix duabus comitata virginibus, quae Christi militem sermone dulcissimo hortabatur; virgines vero illae accenso igne, corpore eiusdem dulciter caesam pretioso, quod detulerant, ruguento suauiter vixerunt, & pristinae incolumitati illic restituerunt. haec in vita eiusdem S. Guilelmi cap. 19. & 20.

Apparet B. Virg. S. Guilielmo Emerita à demonibus caso ac pristina incolumitati illum redit.

apud Surium die 10. Februarij.

Surius.

VIII.

Est quoddam municipium Aurelianensi Civitati proximum, quod Auenon nuncupatur, vbi Ecclesiam in honorem B. Virginis Mariae ciues aedificauerant. Qui cum aliquando obsessi ab hostibus intra oppidum gemerent, magis in Dei Genitricis Mariae, quam in viribus proprijs confidentes, cum parulis, & mulieribus Ecclesiam petierunt, & imagini sanctae Virginis deuote assistentes, cordis, & oris clamore eius

Deipara imago pro viro sibi deuoto se obijciens iaculum excepit.

to fili,
es agi-
corona
npro-
st fra-
ta re-
ti pre-
elum.
2. di
mone
itaba-
petijt
nem:
nis se
ngeli-
a illa
ro 7.
dulte-
sed
rium
bsca-
eam
hæc
Dei-
illis
nda
qua-
irtus
, &
ulier

auxilium deprecantur. Cōpletisq; precibus lacrymosis redeuntēs imaginem secum deferunt, & ad tutelam sui, ac terrorem hostium in porta statuunt. Quidam autē ex ciuibus stans in portæ custodia post imaginē, mittens in aduersarios iacula, magnam stragem de hostibus faciebat. Hunc latentē quidam hostiū aspiciens: *Nequissime, inquit, mortem non effugies, nec iam tibi subuenire poterit effigies, nisi portam deserens, urbem aperire festines.* Cumq; vibrasset hostis iaculū in ciuem illū sagittarium, mirabile dictu, imago genu erexit, & iaculo se obijciens, illud excepit, sicq; hominem sibi deuotum ab imminente periculo defendit. Qui gaudens per Virginem se mirabiliter liberatam statim sagittā in aduersarium dirigit, blasphemū deiecit, dispersus per ora populi rumor facti miraculi, ad hostes quoq; peruenit. Tunc clamatur ab omnibus, q̄ sancta Dei Genitrix pugnet pro ciuibus loci illius. Audientes hoc hostes stupore simul, & tremore permoti, arma proijciunt, paci annuunt, Ecclesiam Dominae nostrae adeunt, & magna donaria offerentes de cætero se nihil loco illi nocituros sub testificatione promittunt. Usque in hodiernū diem imago illa permanet in eodem loco iaculum adhuc gerens

gerens in poplite erecto. hæc Vincentius
in spec. hist. lib. 7. cap. 83.

27 Miles quidam opibus, ac diuitijs
pollens, cui vxor erat in primis pudica,
ac Deiparæ obsequijs impensè addicta;
cùm bona omnia sua prodegisset, eo re-
ductus inopiæ est, vt egere ceperit. Cum-
que solemnis quidã aduëraret dies, quo
die multa dona elargiri cõsueuerat, nec
iam haberet vnde alijs quicquam daret;
quare præ pudore, ac verecundia nemo-
rum recessus, ac latebras tantisper, dum
dicta solēnitas præteriret, expetijt; quo
suæ egestatis incommoda deploraret, &
verecundiæ consuleret suæ. Cùm ecce
tibi teterrimi oris eques retro pariter in-
fidens equo suscitatus tristitiæ causam
ex homine, cùm omnia ab eo didicisset,
pmitit, si imperata faciat, se diuitias
multo plures ei daturum; accepit ille
conditionem, tunc eques: *Abeas, inquit,
domum tuam, & in tali loco (certum aut
quendam designabat locum) exquiras,
ibiq; tot auri, argentiq; pondera, plurimum
pretiosorum lapidum inuenies, tu verò faci-
to, vt tali die coniugem ad me tuam huc
adducas.* Domum miles repetit: quas
perquirebat diuitias ex Satanæ præscri-
pto inuenit: mox redimit fundos, emit
domos, seruos comparat; & cùm præ-

Vincētius

Beluacēsis

IX.

Deuota

B. Virg.

mulier per

eam ab

insidijs,

quas sibi

demon pa-

rauerat

eripitur.

stituta dies appropinquaret, coniugem
 accessit suam, monet ut equum conscen-
 dat secum, iter aliò facturam: illa quæ
 viri imperium detrectare non audebat,
 Deiparæ se deuotè cõmendauit, & post
 virum abire cœpit: iam longius procef-
 ferat, cum quandã Ecclesiam offendens
 in via, ex equo repentè desilit, templum
 ingreditur, viro ad fores præstolante.
 Dum verò Virgini beatissimæ se cõmen-
 dauit, somno ibidem subitò corripitur.

Interim Deipara Virgo specie, habitu,
 cæteris deniq; omnibus matronæ con-
 sopitæ consimilis, foras exit è templo;
 equum conscendit, dat in viam sese cum
 milite, qui suam ratus vxorem ad con-
 dictum cum ea locū peruenit. Hic ecce
 impostor diabolus, tametsi primò pro-
 pere eò festinaret, mox tamè appropin-
 quans infremuit, ac propius accedere
 præ timore non ausus: *Abscede; militi*
dixit, Hominum infidelissime, quid mihi sic
illuisti? haccine pro tantis in te collatis be-
neficijs mihi rependis? tu enim in coniugis,
quam petieram, locum, Dei Genitricem
substituisti. mihiq; adduxisti: à tu enim
coniuge pro illatis mihi iniurijs pœnas rep-
tere cupiebam; tu verò hanc adduxisti, ut
me torqueat, & in infernum detrudat.

Tunc Deipara sanctissima (neque
 enim

enim præ timore, & admiratione loqui
quicquam poterat miles) nequissimum
spiritum obiurgavit, quod Mulieri sibi
deuota nocere præsumpisset, eumq; in
inferorū carcerem abire iussit, edixitq;
pro potestate, ne quid in posterum no-
cumentum inferre audeat ijs, qui sui stu-
dent obsequio, ac pietati: ille verò ma-
gno eiulatu recessit, mox Militem, qui
cum magno sensu doloris ex equo desi-
liens ad eius sese pedes abiecerat, graui-
ter increpans ad suam iubet vxorem,
(quæ adhuc in Ecclesia diuinitus con-
sopita dormiebat) redire: cum ea domū
repetere; omnesque dæmonis diuitias
confestim abijcere. Fecit is, quod est
iussus. Coniugi, quam somno excitauit,
ordine narravit vniuersa, dæmonis di-
uitias abiecit, & quoad vixerunt ambo
in sanctissimæ Virginis, à qua innume-
rabilibus postmodū diuitijs aucti sunt,
patrocinio ac clientela perfliterunt. hæc
Iacobus de Voragine in festo Assum-
ptionis B. Mariæ huius exempli memi-

nit S. Antoninus 4. part. titul. 15.

cap. 32. §. 2. & Specul. Ex-

empl. distinct. 8.

num. 61.

*Iacobus de
Voragine
S. Antoni.
Spec. Ex-
emplon.*

De

De tertio beneficiorum genere,
quod est peccatores ad pœ-
nitentiæ Sacramentum
perducere.

POENITENTIÆ SACRAMEN-
tum complures Deipara ope sunt
consecuti.

1. *Monach^o,
qui con-
fessario
peccata
non dexte
rat morti
proximus
per Deipa-
ram ad
pœniten-
tiam re-
uocatur.*

28 **M**ONACHUS quidam Cisterciensis
grauia quædam peccata ante cō-
uersionem commissa propter erubescen-
tiam neque in sæculo, neq; in Monaste-
rio confessus erat; cumq; infirmatus ad
mortem solus iaceret, vidit duos tetros
spiritus in angulo domus complofis ma-
nibus cachinnantes, atq; adiuicem di-
centes: *Cras hora tertia deducemus cum*
magno gaudio animam huius ad infernum.
mox infirmus tremere cœpit, atque pal-
lescere, maximè propter remorsum con-
scientiæ. Pauens ergo, & circumspectus
contemplatus est in angulo opposito
Matronam pulcherrimam dæmonibus
cachinnantibus sic respōdentem: *Nolite*
nimis gaudere, ego illi dabo consilium, qua-
liter dentes vestros euadat: visione dissi-
parente Monachus Priorem vocauit,
cui

eui omnia sua peccata meritis B. Mariæ Virginis adiutus plenè, ac deuotè confitens, sacra Eucharistia munitus, & oleo sacro inunctus, hora à dæmonibus prædicta subspe veniæ spiritum exhaluit. Cæsarius lib. 7. cap. 9.

Cæsarius

II.

Cum duo pauperes Parisijs collecti fuissent in hospitali, (quod situm est ante Deiparæ oratorium in paradiso.) Viro cuidam religioso eiusdem hospitalis ministro, ipsa Virgo benignissima, cui cura est de omnibus, apparuit dicens: *o peccatores duo mori proximi* Bone pater vide, ut diligentia, ac custodia *Maria* num con- *appariuit* adhibeatur illis duobus pauperibus, quia *o peccatores* in periculoso statu sunt, & dæmones cum *appariuit* multa sollicitudine circumeunt, quomodo *appariuit* eis noceant. Quod cum indicasset Sacerdoti, & ille eos semel, ac secundo ad emundationem conscientiæ hortaretur, nec proficeret: tandem subiunxit; *Miseri*, ego noui vos esse in peccatis grauissimis, citoq; moriemini, & nisi confessi fueritis, *appariuit* intrabitis gehennam, pœnis aternis cruciandi. Illi verò territi, & quod credibilis est, precibus beatæ Dei Genitricis Mariæ illuminati, peccata sua confessi sunt, moreque Christiano decedentes, dæmonibus luctum, & sanctis Angelis gaudium fecerunt in cœlo Cæsarius lib. 7. cap. 10.

III.
*Peccati
 noxã post
 obitum re-
 diuina cõ-
 fitetur,
 matrona
 quadam
 qua pra
 verecũdia
 illud tegẽs
 dum vi-
 ueret cum
 lacrymis
 se Deipara
 commen-
 darat.*

29 Matrona quædam religiosæ valde
 conuersationis, licet maritali vinculo
 teneretur: tamen ieiunijs, orationibus,
 eleëmofynis, cæterisq; religiosis actibus
 insistens, in habitu sæculari, vitam regu-
 larem quodammodò ducere videbatur.
 Verum piaculũ quoddam in adolescen-
 tia commissum præ nimia erubescencia
 nemini confessã est; quoties autem con-
 fitebatur, ita confessionem claudebat:
*De omnibus peccatis meis, qua modò protu-
 li, & que non protuli, culpabilem me fateor
 coram Deo, & vobis:* quæ verba cum in
 singulis confessionibus iteraret, trahe-
 bat ex imo cordis longa suspiria, & tota
 protinus in lacrymas soluebatur: quod
 cum per annos plurimos vniformiter
 ageret, Sacerdos, vt erat prudens, aduer-
 tit aliquid pestiferum latere in corde ip-
 sius; quare multis argumẽtis id ab ea
 elicere curauit, sed cum nihil proficeret,
 monuit eam vicini Monasterij Clunia-
 censis (sic enim habet Vincentius Bel-
 uacensis) adire Priorem, eique tan-
 quàm viro sanctissimo suam conscien-
 tiam totam aperire. Cum ergo mu-
 lier ipsum Priorem adisset; nihil aliud
 ei dixit.

Factum est autem, vt infirmata, &
 & minimè confessã moretetur, & diu-
 tius

tius mortua iacuit, donec filia de alio remoto vico, ad maternas exequias vocata adueniret: quæ cum tandem concito gradu magnis eiulatibus aduenisset, scœmina, quæ defuncta erat reuixit, & filiae flenti ait: *Noli timere filia, quoniam miserante Deo reuixi*, eaque iubente, Sacerdos properè accersitur, & se cedentibus cunctis contagium venenosum per confessionem emittitur, atque diluitur.

Posteà confluentibus populis ad tantum miraculum, ipsa mulier inestimabilis gratiæ Dei in se factæ, testis, & pronounciatrix effecta; rei ordinem cunctis exposuit, qualiter per interuentionem piissimæ Dei Genitricis liberata fuisset: Ego, inquit, *miserabilis peccatrix coram oculis hominum propter religiosam conuersationem, quam pratendebam, stare videbar, sed coram Deo in ruina mortis iacebam: constituit enim Deus in Ecclesia homines per confessionem saluare. Ego verò licet de cæteris peccatis puram confessionem facerem, tamen quoddam graue peccatum nulli unquam sum ausa confiteri, propterea opera bona, quæ faciebam infructuosa mihi reddebantur: verumtamen eundem lapsum meum singulis ferè diebus beatissima Dei genitrici coram ipsius*

ipsius

236 *Deipara quibus Affectibus*
ipsius altari, vel imagine, seu ubicunque
poteram, pœnitendo, lugendo, ipsius miseri-
cordiam miserabili quærimoniâ implora-
bam ne me pro hoc peccato meo pateretur
æterna damnationis sententia subiacere. Post
quam autem mortis debitum solui, protinus
à malignis spiritibus undique vallata cru-
deliter rapiebar, impellebar, discutiebar,
& cum amarissima expr. batione peccati
mei, ad inferni supplicia trahebar. Itaque
omni auxilio & consilio destituta recorda-
ta sum, quod hoc ipsum peccatum meum,
pro quo iustam damnationis sententiam ex-
cipiebam, beatissima Dei Genitrici Maria
eiulando frequenter confiteri solebam, &
continuò modicum spei aliquid concipiens,
ipsam matrem misericordiæ, & unicam
spem miserorum, ne me miseram in sum-
mo necessitatis articulo constitutâ derelin-
queret, votis magis, atque suspirijs, quàm
verbis orabam. Nec mora, eadem consola-
trix, & protectio omnium ad se confugien-
tium, tanquàm STELLA Matutina, &
fulgor meridianus adueniens, terruit, &
increpauit demones, qui mihi illudebant,
quod suam ancillâ inuadere præsumpsissent,
iussitq; quanto citius deponere prædam ibiq;
dimittere eam donec à Domino egrederetur
sententiæ, quid inde fieri deberet. Cumque
dicto citius paruissent nequam spiritus,
ipsa

ipsa Mater misericordia accedens ad filium,
enixe orauit pro me: cui Dominus. Nosti
dilecta Mater, quod sine confessione sal-
uari non potest quisquam: sed quia fas
non est, ut pro quavis petitione repul-
sam à me patiaris, & extra carnem locus
confitendi, & pœnitendi non est, placet,
ut hæc anima proprio corpori reddita,
quòd malè reliquit & peius apud se re-
tinuit, humiliter pœnitendo confitea-
tur, statimque reducta, debito tandem
ordine misericordiam consequatur.
Mox itaque Domino imperante, & pÿssi-
ma Domina nostra sollicitè procurante,
missus est ad me Angelus bonus, qui de om-
ni expectatione malorũ spirituum eripiens,
proprio corpori sicut cernitis restituit. Nunc
ergo confessione peracta tempus est, ut ab-
eam minimè iam reditura; sed in aeternum
Dei misericordiam cantatura, qui me licet
indignam tremendo suo iudicio, eadem mi-
sericordia praueniente, & subsequente tam
dignanter subtraxit: cum hoc illa dixisset,
caput feretro reclinauit, & signo crucis
se muniens, spiritum exhalauit hæc ex
libro de viris illustribus Ordinis Cister. *Speculum*
ciensis apud speculum exemplorum *exemplo-*
dist. 3. num. 46. Idem exemplum refert *rum.*
Vincentius Beluacensis in spec. histor. *Vincētius*
libr. 7. capit. 117. idque in Territorio *Baluacēsis*
Lingo-

258 *Deipara quibus Affectibus*
Lingoniensi accidisse, eamque post confessionem sacra Eucharistia percepta obijisse scribit.

Alia quoque insignia, quæ ad hoc genus spectant, exempla habes in fine.

De quarto beneficiorum genere,
quod est à certo interitu
seruare.

MVLIER AB IMMINENTI
nece per Deiparam erepta ex
Sigeberto.

I. 30 **M**ulier quædã ex Sigeberto in Chroni-
cis circa annum Domini 1094.
Ad ignem damnata mulier per Deiparam incolumis seruatur.
non procul ab vrbe Laudunensi propter
sui generi necem, quam à duobus vi-
ris eidem inferendam curauerat, ad
ignem damnata, cum ad supplicium du-
ceretur, forte per Deiparæ Templum
transiens, in eo Virgini magna fiducia
supplicauit; seque totam eius patrocini-
o cõmendauit; mox in magnum, ac
vehementem ignem semel, atq; iterum
coniecta; Dei, & Virginis beneficio, ne-
que ipsa, neque eius vestimenta ab eo
quicquam læsa sunt: quare ipsa vna cum
populo ad idem Virginis templum non
sine

sine ingenti hominū admiratione Deo,
& Virgini gratias actura venit, tantum-
que miraculum ad Virginis inuocationē
gestum communi letitia est celebratum *Vincētius*
de hoc etiam Vincentius in spec. hist. *Beluatēsis*
lib. 25. cap. 90. & Baronius tom. II. ad *Baronius.*
annum 1094.

Miles quidam Regi charis morti pro-
ximus, filio, quem vnicum habebat, *II.*
inter alia impensē commendauit. Pri- *Deuotus*
mum, Missam vt quotidie integram au- *B. Virgi-*
diret. Secundum, vt Deiparæ pietati *nis Miles*
studeret. *ab instāti*

Tertium, vt virginitatem coleret, vel *nece per*
saltē à fornicatione caueret. Is ergo pa- *eam libe-*
rentis demortui dignitatē apud Regem *ratur.*
consecutus patris monita fideliter, ac
studiosē seruabat: ideoque omnibus
charus erat. Verum cum ab æmulo quo-
dam, apud Regem, suspectiui in Regi-
nam amoris crimine, per inuidiā accusa-
tus esset. Rex leuissimo iudicio nimis
credulus, ijs, qui laterū, calcisve fornacem
curabant, præcepit vt primū quem-
que à se sequenti die ad eos missum in
fornacem ignis proijcerent. Rex ergo
mane iussit innocentē militem ad fornacem
pergere, & apud fornacis magistros
Regis præceptum vrgere. Is digressus
à Rege, audito campanulæ signo in
Ecclesia,

Ecclesia, quæ in via occurrebat, ad eam diuertit; Missam de more auditorus, vel iuxta parentis consilium oraturus. Cumque preces ad Deiparam fudisset, ei que animam cum corpore suam item virginitatem commendasset. Mox etiam Dei nutu ad horam obdormiuit.

Interea æmulus ille à Rege impetrauit, vt eius nomine ad fornacem accederet, intelligeretque num Regis imperiū executi fuissent. Quò cum contento cursu eques peruenisset, quæsiuit ab eis num Regis edictum perfecissent. At *non perfecimus, inquit, sed absque mora perficiemus* atque arreptum hominem frustra reclamantem, & eiulantem, ac negantem esse se hominem illum, qui ex Regis esset sententia comburendus, in ignem coniecerunt.

Haud ita multo post subsequitur innocens miles, cognouitque à ministris præceptum Regis iam planè perfectum. Atque ea quidem omnia cum Rex ordine intellexisset; simul etiam didicisset, qua occasione innocens, ille diutius substitisset, æmulus verò igni absumptus esset; Dei quidem prouidentiam, & militis innocentiam admiratus, arctiore eum complexus est studio hic verò Deū laudibus effert; in Dei, ac Deiparæ obsequio

sequio devotus perstitit, & tandem mi-
gravit ad Dominum. Hęc in speculo ex-
emplorum, distinc. 9. num. 133. Idem ferè
habet Bernardinus de Busto 2. par. Rosar. nus de Bu-
sem. 13. par. 3. lit. H, habetur etiam in ser-
mo. discipl. 48. de Sãctis. Ludouicus Gra-
natenfis 2. part. catech. cap. 23. §. 10. idem
ferè refert contigisse in Lusitania in fa-
milia cuiusdam Reginae sanctitate in-
clytæ.

Speculum
exemplor.
Bernardi-
nus de Bu-
sto, sermo-
ne discipl.
Lud. Gra-
natenfis.

De quinto beneficiorum genere,
quod est à multiplici vitæ dis-
crimine eximere.

COMPLURES DEIPARÆ OPE
vita discrimine exempti.

31. IOANNES Philippus Ambrosius I.
Neapolitanus tenui re, sed magna
religione erga B. Virginem fuit. Is anno
1579. inermis inciderat in armatos ini-
micos, à quibus quàm tumultuosissimè
circumventus cædebat ad necem. Iam
vulneribus confossus haud procul exitio
aberat: nec quisquam opem misero fere-
bat; & illi animis armisque infesti non
prius cædendi finem facturi erant, quàm
penitus extinctum cernerent. Ambrosius
ergo

Vulnera-
tus quidã
ab inimico
rũ manib'
Laureta-
na Virgi-
nis munere
eripitur.

L

ergo

ergo media iam in morte Lauretanam Virginem venerabundus inclamat. Nec frustra missæ preces. Extemplo è sæuientium manibus diuina vi ereptus præsentem interitum euadit.

Ipsemet (quod postea narrauit) sublimem inde se diuinitus auferri sentit ad teliactum: vbi exceptus à notis exanguis, ac semianimis defertur domū: nec tamen vitæ discrimen euassisset, nisi noquam in eodem periculo B. Virginis scussisset opem.

Duodecim numero acceperat plagas, plerasque mortiferas, quibus inspectis Medici de eius salute penitus desperant. At ille cœlestis opis modo expertæ memor, tantum miraculum hand frustra esse credidit. Itaq; vnde auxilium aduersus tela inimicorum adfuerat, indidem medicinam vulneribus sperare cœpit.

Ecce nouum miraculum: B. Virgo impensius ab illo implorata, cœlestem plagis repentè facit medicinā. Ergo ille omnium opinione mortuus, repentè sanus, vegetusque surgit è lecto. Lauretumque profectus vota persoluit, illustre Lauretani auxiliij documentum: bis quippe vno tempore à media morte reuocatus. Proinde à notis, ignotisq; non iam Ioan-

nes Philippus appellabatur, sed Lazarus rediuius. hæc Turfellinus lib. 4. histor. Turfellin. Lauret. cap. 28.

32 Paulus Genuensis Nauarchus nobi II.
lis fuit. Is è Gallia Narbonensi Genuam E naufrā-
repetebat, cum subito scæda exorta tem- gio quidā
pestas, naufragio intentato, iacturā om- Laureta-
nium mercium facere cum subegit. Cæ- na Virgi-
terum procella nauim pertinacius vrgē- nis ope bis
te, ingens omnium animis terror inces- eripitur.
sit. Itaque vectoribus, nautisq; dilaben-
tibus, vt salutem natatu peterent, solus ip-
se mansit in naui, quā æquē, ac se ipsum
saluam vellet, fortunarum scilicet suarū
caput. Onerariam ergo illam suam ple-
nam fluctibus cernens, effusus in vota, &
sibi, & naui Lauretanam inuocat Virgi-
nem. haud frustra ea inuocatio, & vires
illi, & animos addidit. incredibile dictu,
ingenti vi moliens velum solus ipse sub-
stollit: ac veluti suas preces auditas esse
sentiret, nauigium vndis exhaurire co-
natur.

Inter hæc tempestate sedata, nauis vē-
to B. Virgini obsecundante Genuensem
tenuit portum, haud minore ipsius admi-
ratione, quàm aliorum, qui onerariā in-
gentem semiplenam fluctibus vno nauar-
cho nautarum omnium munera exequē-
te ad portum appulsam videbant.

*Vota obla-
ta opportu-
nè non sol-
uès Nauar-
chus dat
pœnas.*

Attamen Paulus voti compos seignior
quàm erat, in voto reddendo fuit: siue a-
prius subinde tempus expectans, siue a-
lia huic negotio præuertenda ratus. Nec
mora diu impunita. Verrente anno eo i-
pso die (vt tempus beneficij pariter, ac
delicti cum admoneret) eadem vectus
navi cum paruo filio fecit naufragium.
Perculit repente egrum animum memo-
ria vitati nuper B. Virginis ope periculi,
& voti peregrinationis omiffæ. Igitur ef-
fusè lacrymans à Deo veniam exorat, ex-
pertamq; Lauretanæ Virginis sibi, ac fi-
lio exposcit opem, veteris voti religio-
nem voto sanciens nouo. Nec frustrata
sunt eum preces, filiolum inter vndas q̄-
ritans, saluum reperit, sublatumq; in hu-
meros peringentem agitati maris tractu
natis, ad terram tranſuexit in columem.
ceteris vectoribus, nautisq; inter fluctus
hæſitãtib; obrutisq; vt aliorum clades
cœleſte donum illuſtrius faceret.

Ille igitur, vt artigit littus, sua, & filij
ex præſenti exitio recepti ſalute lætus, B.
Mariæ ſecundum Deum gratias agit,
quæ votum frustrata non ſit hominis vo-
tum fruſtrantis. è veſtigio precario, mē-
dicatoq; cibo ſe, paruumq; filium ſuſtē-
tans, ad Lauretanam venit ædem. hæc

Turfellin. Turſellinus lib. 3. hiſt. Lauret. cap. 26.

Melido

Melido quidam fuit è Vasto vrbe Sam III.
 nitium, cuius vxor, & filia graui, diutur- *Infirmi*
 naque feбри pariter afflictatæ iacebant *duo per*
 morti proximæ. Iamque sacris candelis *Laureta-*
 ad capita earum de more accensis, simul *nâ Virgi-*
 ambæ agebant animam, cum Melido, *nem vale-*
 qui vtramq; vnicè diligebat, vltima ex *tudine re-*
 periri statuit. Igitur dolore ardens pro- *stituti.*
 cumbit in genua, & manantibus vber-
 tim lachrymis, Lauretanę Virginis opem
 implorat; supplicationi votum addit,
 plurimum in Deiparæ benignitate spei
 reponens. Et spes nequaquam eum fe-
 fellit: mira res, repente coniux, & filia
 periculo exemptæ, paucisq; diebus per-
 sanatæ. Inde à Melidone Lauretum ad-
 ductæ, vota pro ipsarum salute suscepta,
 Deiparæ Virgini reddiderunt, anno

1559. hæc Turfelinus lib.

4. hist. Lauret.

cap. 29.

L 3 De sexto

De sexto beneficiorum genere,
quod est in rei familiaris in-
opia subleuare.

DEIPARÆ BENEFICIO AN-
nona egentibus Monachis submini-
strata, ex Greg. Turon.

I. 33 **M**onasteriū Deiparæ est valdè ma-
gnum in Ierusalem, non modicam
habens cōgregationem in quodam
loco, deuotio populi sæpè plurima con-
fert: verum etiam Imperatoris iussu ibi
non minima largiuntur. Accidit autem
quodam tempore, vt præ penuria egestatis
valdè eis victus necessaria deficerent
cumque Monachorum Congregatio-
na, atque alia die refectiois alimoniam
nō caperent, accurrunt ad Abbatem, qui-
bus ait Abbas: Oremus fratres dilectissi-
mi, & Dominus ministrabit nobis cibū:
nec enim potest fieri vt deficiat triticum
in **EIVS** Monasterio, quæ frugem vitæ
ex **VTERO** pereunti intulit mūdo. Qui-
bus vigilantibus nocte tota, ac pfallen-
tibus, mane orto ita reperiunt cuncta
horreorum habitacula ita repleta tritico,
vt vix vel reserari ostium posset. Ac-
cepto autem cibo gratias egerunt Deo.

Post

*Egestate
oppressis
Monachis
Deipara
fert opem.
Greg Tu-
ronensis.*

Post multos verò annos iterum deficienter cibo, clamauerunt Monachi ad Abbatem, qui ait: Vigilemus, ac deprecemur Dominum, & forsitan transmittere dignabitur alimenta. Denique prosteruntur ad pavementum templi. Vigilantes itaque noctem in Psalmis, hymnisq; & canticis spiritualibus, cum se post Matutinas somno dedissent, venit Angelus Domini, & posuit super altare multitudinem innumeram auri: erant enim ostia ædis obserata. Exurgente autem mane Abbate cum Monachis ad celebrandum cursum, viderunt multitudinem auri super altare. Et ait Abbas custodi ædituo. Quis perfectorum huc ingressus est, qui hæc derulit? Respondit: Post egressum vestrum nullus hic hominum accessum habuit, sed ostij clauem munitam retinui, & mecum habui, donec surgeres ad commouendum signum. Tunc stupens Abbas cum Monachis munus celeste intellexit; gratiasque Deo agens, collegit, comparatisque victui necessarijs, plebem creditam effluenter refecit. Nec mirum, si B. VIRGO sine labore suis protulit victum, quæ sine coitu viri concipiens, Virgo permansit & post partum. hæc ex Gregorio Turonensi libro I. de gloria martyrum, cap. II.

II. 34 Constantinopoli quidam Mercator
Imago Dei diues, & iustus ad tantam deuenit ino-
para prope piam, vt à quodam Iudæo sibi postula-
curia si te uerit mutuari pecuniam, dicens: Dabo
uisione à tibi fideiussorem sanctam Mariam, & ei⁹
Mercatore Imaginem; quod die statuto tibi persol-
quodam uam. Acqueuit Iudæus sciens sanctam
Iudæo da Mariam esse post Deum primam spem
ta illū ad Christianorum. Perrexit ergo mercator
debiti solu cum pecunia in Alexandriam, & infra
tionē miri annum multas valde ibi acquisiuit pecu-
si è adiu nias: Cumque die statuto imminente nō
uat. posset reuerti, posuit pecuniam persol-
 uendam in repositoio ad hoc apto. Scri-
 ptum quoque annulo suo signatum tale
 apposuit. Suscipe Abraham pecuniam
 quam mihi accomodasti. Et nocte diei,
 quo fuerat pecunia persoluenda, posuit
 repositoium illud supra mare, rogans
 Virginem piam, vt repositoium illud ad
 Constantinopolim, atque ad manus
 præfati Iudæi dirigeret. O magna fides
 viri, sed maior gratia Virginis sacræ:
 Nam ipsa dirigente repositoium illud
 per tanta maris spatia vna nocte perue-
 nit vsque ad littus Constantinopolita-
 num. Porro Iudæus pro pecunia sua sol-
 licitus mane exiuit ad littus si fortè ali-
 quam videre posset Nauim de Alexan-
 dria venientem; & ecce vidit reposito-
 rium

Dionysius
Caribus.

rium applicari ad litrus: quod sumens, ac
ritulum legens, accepit repente pecuniã.
Et quoniam nullus affuit, eam abscon-
dit; redeunteq; mercatore nomine Theo-
dorico, Iudæus petit debitum sibi solui.
Respondit Mercator se illud sibi misisse;
sed Iudæus negavit se accepisse: causa aut
ad Iudicem deducta, Iudex dictavit, ut
Iudæus coram fideiussore, videlicet san-
ctæ Virginis Imagine iuraret se non ac-
cepisse illam pecuniam. quod cum Iu-
dæus coram cunctis iuraret, sermo ab I-
magine prodijt, dicens: Mentiris, quoni-
am repositorium cum pecunia accepisti,
& abscondisti. Tunc confusus Iudæus to-
tam rei veritatem aperuit, seq; Christia-
num fieri postulavit. Quibus cognitis
plures Iudæi facti sunt Christiani. hæc
Carthusianus ser. quarto in Assumptio-
ne B. Virginis Mariæ. Idem exemplum
paucis mutatis habet Vincentius in spe-
culo hist. lib. 7. cap. 82.

*Dionysius
Carthus.
Beluacens.*

De septimo beneficiorum genere,
quod est sterilitate laborantes
prole donare.

35 Sancti Ildefonsi Archiepiscopi To-
letani parentes post longam multo-
rum

L 5

rum

Sterilis S. Ildefonsi mater voto B Virginis dico cōcepit. rum annorum sterilitatem Deiparæ beneficio filium sunt adepti, quod Mariana libro 6. de rebus Hispaniæ, cap. 10. habet his verbis: Stephanus pater Ildefonsi filij susceptam vitæ rationem (quippe qui monasticum habitum induerat), egrè ferens, probavit tandem hortatu potissimum uxoris post longam sterilitatem affirmantis precibus à diuino rumine impetratū, Virginis matris obsequijs deberi, quæ se religione implicasset, si voti composisset facta. sic ille.

II. *Apparet Maria mater S. Stephani Iunioris martyris eius natus sciturum, quem sibi deuouerat filium, pro mittit.* Sancti Stephani Iunioris præclarissimi Christi martyris parentes cum duas filias genuissent, mascula tamen prole carebant. quod moleste ferentes, eam à Deo assiduis precibus obnixè petebant, præsertim in Deiparæ Templo Blancernis in vrbe Constantinopoli sito. quadam autem die eius mater Anna coram Dei Genitricis Imagine, si masculam prolem cōsequeretur, Christo Domino eam consecraturam promisit: mox somno correpta, foeminam præstantissima forma cernens, quæ ipsius pedem vellicans. Abi, inquit, in pace mulier: est enim tibi in vtero filius, quem postulasti. postea autem mature in lucem edito filio, confestim velut prælucium pactorum iniens, ad Blacherneasc templum vnà cum marito profi-

proficiscitur; eumque illi, cuius benefici-
cio acceptum ferebat, dicat: qui postea
religiosum institutum complexus pro
cultu sanctarum imaginum dira passus,
tandem inelyto martyrio est coronatus.

hæc ex Damasceno, qui luculenter eius *Damascenus.*
vitam descripsit, quam ponit Surius *Surius.*
mo 7. 28. Nouemb. quo die anniuersaria *Martyrol.*
memoria recolitur in Martyrologio Ro- *Roman.*
mano.

36 Cum Blanca Gallie Regina sanctiffi- *III.*
ma multos iam annos cum viro vixisset, *Sterilis*
nec vllam ex eo (quod satis ægrè fere- *Blanca Gal*
bat) prolem suscepisset, rogauit S. Domi- *lia Regina,*
nicum Ordinis Prædicatorum institu- *postquam*
torem per id tempus in Gallia degentem, *Rosarij B.*
vt prolem sibi à Deo impetraret: at vir *Virg. deno*
sanctus Regine suauis, si prolem expete- *tioni est*
ret, vt maximo animi ardore & conten- *addicta, fi*
tione Deiparæ Psalterium, seu Rosarium, *lium con-*
& pronunciaret ipsa, & alijs quotquot *cepit.*

posset, distribuendum curaret; modum
insuper, ac rationem eius recitandi tra-
deret, speraretque præpotentem Deum,
Deiparæ patrocinio, ac eorum, qui Ro-
sarium recitarent, precibus, omnibus e-
ius votis satisfacturum. mox Regina Ro-
sarij pronunciandi modum addiscit; do-
cet, ac toto Gallie Regno promulgan-
dum diligenter curat. Cumq; piæ exercita

tioni insisteret, diuina benignitate facta voti compos Ludovicū peperit, qui deinde Gallia Rex sanctitate preclarus, pluribus illustris miraculis, Sanctorum Catalogo est adscriptus. ita Ferdinandus de Castigli^o. Castiglio in Chron. Ordinis Prædicatorum par. i. lib. i. cap. 7.

IV. S. Albertus Carmelita ex parentibus, qui sex supra viginti annos in sterilitate vixerant, voto Deiparæ nuncupato, procreatus est; quemadmodum yberius diximus cap. 35.

V. 37 Ad hoc genus beneficiorum, quo parentes steriles Deiparæ favore prole sunt adepti, reuocare possumus illud, quod de Roberto Primo Cisterciensi Abbate, viro sanctitate clarissimo literis proditum est, cuius matri cum adhuc eum gestaret in utero, Deipara semel atque iterum per quietem apparuit; aureum manu præferens anulum, dixitque ei: O Ermgardis (hoc ei nomen erat) volo filium, quem gestas in utero, [mibi hoc anulo desponsari: expletis igitur diebus Ermgardis filium enixa, Robertum vocauit. Is postò quintodecimo suæ ætatis anno apud S. Petrum de Cella regulari suscepto habitu, totum se Dei Deiparæque mancipauit obsequijs; qui postea primus Abbas Molismensis, primus item

Abbas

Abbas extitit Cisterciensis cœnobij, ex quo deinde Ordo ille sub Deiparę patrocinio magno Ecclesię bono per S. Bernardum Virginis studiosissimum, valde est propagatus: tandem sanctus Robertus anno ætatis 83. migravit in cœlum. hæc in vita eiusdem apud Surium die 29. *Surius.* Aprilis.

Huc etiam spectare videtur, quod de VI. S. Brigitta fœmina diuinis Reuelationibus inelyta narratur, quàm periculosè, *S. Brigitta in partu laborans à Deipara iuuatur.* quandoque in partu laborantem, matrona quædam albo serico amictu induta ad eam ingrediebatur singula decumbentis membra palpans, cumque rursus ex ea egrederetur, mox sine vlla difficultate fœtum edidit. Non dubium quia B. Maria fuerit, sicut ei postmodum per reuelationem indicauit, ex eius vita apud Surium die Iulij 23.

De octauo beneficiorum genere, quod est à persecutionum molestijs eripere.

38 **M**emorabile est illud, quod de Cisterciensibus ab imminente quadam tribulatione singulari Deiparę beneuolentię significatione liberatis, *I. Religioso-rũ Cisterciensiu im-* sarius

munitas p sarius lib. 7. cap. 6. narrat his verbis: Tem
Deiparam pore illo quo Baldeuccinus Comes Flan-
seruata ab drię cum cruce signatis Constantinopo-
Innocētio lim expugnauit, D. Papa Innocētius Or-
 III. dini literis suis mandauerat, vt quadra-
 gesimam partem omnium rerum suarū
 mobiliū in succursum terrę sanctę trās-
 mitteret. Ordo verò priuilegijs sibi ab e-
 ius antecessoribus indultis innitēs, ne li-
 bertatem concessam, uertere videretur
 in seruitutem, tam grandi exactiōni sub-
 iacere non acquieuit. Vnde Innocentius
 furens, in tantum Ordini indignabatur,
 vt dignitatibus secularibus indulgere p-
 poneret, quatenus possessiones Ordinis
 sibi vsurparent. In proximo generali Ca-
 pitulo Abbates, qui confluxerant, spem
 suam in beata Dei genitrice Maria, quę
 Ordinis Patrona est, & Aduocata, ponē-
 tes, scientes sententiam malē cōceptam,
 eius precibus, & meritis facile posse re-
 uocari, speciales pro eadem necessitate
 vsque ad proximum Capitulum oratio-
 nes iniunxerunt. Hoc etiam adijcētes,
 vt à capite quadragesimę nudis pedibus
 de Capitulo exeuntes, septem Psalmos
 cum Lirania cantarent: quod & fecimus.
 Interim B. Dei Genitrix Virgo Maria,
 cuidam religioso nomine Reinerō, iam
 dicti Innocētij confessori apparens, in
 hęc

hæc verba eidem mandauit; Tu Ordinē
Cisterciensem, cuius Aduocata sum e-
go, destruere conaris, sed nō præualebis;
& nisi citius de tuo malo proposito res-
piscas; ego te, & omnem potestatem tuam
conteram. Huiusmodi nuncio dominus
Innocentius audito, sciens Reinerum vi-
rum esse sanctum, ac veracem, timuit. in
tantum de concepto peccato pœnitens,
vt Ordinis priuilegio roboraret. hoc ad-
ijciens, vt primò omnium negotia Ordinis
in curia expedirentur: quam indul-
gentiam cum tam sua bulla, quam om-
nium Cardinalium subscriptionibus cō-
firmaret, & vnus tantum nigri Ordinis
Cardinalis contradiceret, ita in illum ex-
arsit, vt statim eum amouere minaretur.
Cumq; hæc in proximo Capitulo Patri-
bus nostris innotuissent, Christum, eius-
que Genitricem Virginem Mariam de tā
inopinata mutatione glorificantes, ora-
tiones iniunctas cum gratiarum actione
dimiserunt. hæc Cæsarius.

Cæsarius.

39 Et sanè idem Cisterciensis Ordo san- II.
ctæ Sedis Apostolicæ communionem, *Ab exilio*
nulla Imperatorum eam persequentium *per Impo-*
habita ratione fideliter retinebat. quod *ratores*
ex subiecto exemplo, auctore eodem *intentato*
Cæsario lib. 2. exempl. cap. 19. cognosce- *Cisterciens*
re licet. Tempore, inquit, schismatis, *ses Mona-*
quod

quod

chi reuoca quod fuit inter Alexandrum, & Callisti
ti cū Anti sub Friderico Imperatore, qui eiusdem
phonam su schismatis auctor erat, & defensor, com-
per Magni pellebantur omnes Ecclesiæ per vniuer-
ficat, deuo sum Orbem Romanum literis Imperia-
tè canere libus iurare fidelitatem, & obedientiam
cœpissent. Callisto, quem ipse Papam creauerat; re-
 sistentes verò iussi exulare. cū huius-
 modi literæ exhibitæ fuissent conuentui
 de Hemmenrode, & fratres vnanimi cō-
 filio dicerent, se nequaquam velle rec-
 dere ab vnitare: præceptum est eis, vt ce-
 lerius exirent de Romano Imperio. Vni
 illi virtutis, diuinum timorem minis Re-
 gis antepontes, cū iam res suas, &
 vestimenta sarcinassent, ordinariq̄ue fu-
 issent in diuersas domos Regni Franco-
 rum, dicebat vnus eorum venerabili Sa-
 cerdoti Dauid Monacho ibidem; Pater
 ignoras, quia omnes migrabimus de lo-
 co isto? Ita enim intentus erat cœlesti-
 bus, vt quid in exterioribus ageretur,
 prorsus ignoraret: cui cū miranti, &
 interroganti causam, ille negotium to-
 tum explicaret, maximam in Domino
 habens fiduciam, vir beatus respondit;
 Confortamini fratres, non enim deserit
 Dominus sperantes in se; Antiphonam,
 quæ in nocte dicetur super Magnificat for-
 titer, & cum lachrymis cantate, & Do-
 minus

minus consolabitur vos. erat autem Dominica ante Aduentum, in qua Antiphona est super Magnificat: *Qui caelorum contines thronos, & abyssos intueris, terram pugno concludis, exaudi nos in gemitibus nostris.* Ipse vero sanctus intrans Orationarium, effudit animam suam in oratione cum multis lachrymis diuinam interpellans clementiam. Acquiescentes eius consilio fratres, eandem Antiphonam tanto intentius cantabant, quanto fortius cantantes angustia premebat, & ad cantandum incitabat. Flexus pius Dominus lachrymis seruatorum suorum, Imperatoris cor mutauit, & missæ sunt literæ sub festinatione, vt manerent, orerentque pro Imperio. Ex his poteris colligere, quam efficaces sint in auribus Dei lachrymæ contritionis. hæc Casarius.

Simile quid in Ordine Prædicatorum accidisse diximus cap. 35. cum Innocentij Quarti tempore, ob eorum priuilegia impedita, iactarentur magno turbine. à quo Deiparam indictis precibus, & quotidianis Litanij inuocantes, liberati sunt.

Idem in quadam contra Societatem nostram excitata procella euenit, quæ implorata Deiparæ ope, & in dictis eius Lita-

III.

Alia similia exempla.

IV.

Lita-

Litanijs sedata est, quemadmodum cap.
35. diximus.

De nono beneficiorum genere,
quod est in rebus etiam parvis,
benignè exaudire.

- I. 40 **S**anctus Bonifacius Ferentinæ ci-
uitatis Episcopus, cum duodecim
aureos sui nepotis, eo incio in eleemo-
synam pauperibus erogasset, eosq; post-
ea nepos sibi restitui importunè flagita-
ret; B. Virginis Ecclesiam ingressus, ele-
uaris nūmos, extenso vestimento ora-
uit, vt ei redderet, vnde furentis nepotis
insania mitigaretur; tunc repente in ve-
ste inuenit duodecim aureos, perinde sul-
gētes, quasi ex igne producti eadem ho-
ra fuissent. hæc ex Gregorio lib. i. dialogi
cap. 9.
- S. Bonifa-
cio Ferēti
na ciuita
ris Episco-
po duode-
cim nūmos
aureos. e
leemolyne
nomine ro-
gatos B.
Virgo sus-
peditat.
D. Greg.*
- II. Puella quoque septennis Psalterij li-
bellum, (qui ante artis impressoria in-
uentionem caro emebatur, à Deipara e-
nixè petens, legendi peritiam cum Psal-
terio est consecuta. Rem gestam Tho-
mas Cantipratenis libro i. apum, ca. 23.
part. 2. & 3. in hunc modum narrat. Filia
fuit viri pauperrimi, & cum puella non-
dum septennis miro interius feruore spi-
ritus
- Psalter. ũ
petenti
puella à
Deipara
donatur.
Cantipra-
tensis.*

ritus traheretur, rogauit patrem cum lachrymis, vt sibi Psalterium compararet. cui pater: Vnde, inquit, filia Psalterium comparabo, qui vix tibi quotidie panem lucrari sufficio? Mox illa conuersa suppliciter ad matrem Christi orauit, & dixit: O beata Maria mater Christi, da mihi Psalterium, quod pater dare non potest, & ero perpetuo ancilla tua. In hac igitur simplicitatis prece perseuerauit illa per annum, & ecce in somnis apparuit ei beata Virgo Maria ferens, vt ei videbatur, in manu duo Psalteria, & dicens ei: Accipe nunc filia mea ex duobus quodcumque elegeris. Nec mota, vbi cum maximo tripudio elegit vnum, disparente beata Virgine, puella de somnis euigilans, nihil inuenit in manibus suis, & illudam se conquerens à matre Christi, flere cœpit vberimè. Quod vt audiuit pater irrisit filia, & consolans eam: Vade, inquit, tantum diebus Dominicis, & festiuis ad magistram, quæ filias diuinum Psalterium docet, & primò discas legere, & postea beata Maria tibi Psalterium forsitan procurabit. Mirares, quod vbi puella simpliciter accepit, & ad magistram, quæ diuinum filias docebat, venit; Psalterium inspexit, & legit: & sic B. Maria multo miraculosius promif-

promif-

promissum suæ dignationis impleuit. Quod ut viderunt honestæ, & diuites matronę parochiæ, emerunt puellæ Psalterium, & subsequēti tempore cum eam in Christi seruitio alacram cernerent, & deuotam; eidem iuxta Ecclesiam cellulam pro reclusorio locauerunt, in quo, ut idem auctor testatur, (qui eam familiariter nouit,) inclusa manebat, & lorica ferrea ad carnem induta, asperissimam vitam ducens, orationibus vacabat, sic ille.

De decimo beneficiorum genere, quod est ingenio rudibus scientiam conferre.

I. 41 **H**ermannus Contractus sic dictus, quoddam omnibus corporis membris iam inde à iuuentute captus esset, ex Comitite de Weringen nobili genere in Sueuentia ortus, Cœnobita Ordinis sancti Benedicti, circa annum Domini 1060. clauditur. ei cum, teste Trithemio lib. 2. de uiris illustribus Ordinis sancti Benedicti, cap. 84. Dei Genitricem pro ualitudine consequenda enixius precaretur; ab eadem per visum optio datur, utrum omnium scripturarum scientiam, an bonam

cor-

corporis valetudinem consequi mallet: cumque illud huic pretulisset: ex eo tempore cum rudis esset, & idiota, rebus tamen spiritualibus, ac pietati deditus, & scripturarum studio accensus, usque eo profecit, ut & in diuinis literis, & in omnibus humanis disciplinis, Philosophia, Astronomia, Musica, Poësi ad summam eruditionem peruenerit, nullique ætate sua secundus fuerit. trium quoque linguarum idiomatica, Latinæ scilicet, Græcæ, & Arabicæ (cuius quidem usus propter Philosophos Arabes, qui eo tempore clarebant, non parum utilitatis afferebat) perinde callebat, ac si eas cum nutricis lacte suxisset. hæc omnia ex Trithemio, Ab eodem hoc Hermanno, teste Trithemio, edita est inter alia Cantica, Antiphona illa in Ecclesiastico officio celebris, cuius initium est *Salve Regina, Angeli Salve* usque adeo Virgini grata, ut ab Angelis *ue Regina* decantari audita sit, & plurima circa eam *canentes au* miracula, quemadmodum cap. 39. *diuntur.* dicimus, contigisse narrentur.

42 Nec verò prætereundus est Rupertus II. Abbas Tuiriensis, qui æquè vita, ac *Rupertus* doctrina clarissimus anno Domini 1020. *Tuiriensis* floruit: nam cum idiota esset (inquit Trithemius libro citat. cap. 109. & parum de *eruditione* scripturis sanctis posset intelligere; ora- *à B. Virgi* tionibus

ne accepit.
Trithem.

tionibus tamen, & deuotioni semper intentus, beatissimam Dei genitricem Mariam sedulis precibus orauit, quatenus sibi à filio suo Domino nostro Iesu Christo, qui fons est sapientiæ, intellectum, & scientiam Scripturarum impetraret. Apparens igitur ei beatissima Virgo in uisione, dixit: Orationes tuas audiui, postulata impetraui; ecce omnium scripturarum tibi arcana patefcunt, ita ut similem hoc tempore habeas neminem. Tantum ne torpescas otio, ne gratiam tibi collatam præterea. Alia insuper secretiora sibi dicta fuisse in quodam loco fatetur, quæ tamen non audet exprimere: ex eo igitur tempore, usque ad diem mortis suæ, tanto amore, & desiderio sacras Scripturas intellexit, & exposuit, ut ab earum studio nunquam cessaret: semper legit, orauit, aut scripsit, ut ne horis quidem, iuxta morem cæterorum, parceret nocturnis. quod ut liberius posset facere, curam temporalium rerum alijs commisit idoneis, ipse internis tantum studijs insistebat. hæc ad uerbum ex Trithemio.

III. 43 Nec absimile est, quod de Alberto
Alberti Magno legitur apud Ferdinandum à Ca-
Magni er- stillo i. part. Chronic. S. Dominici lib. 3. c.
ga Virginē 45. Is cum ab ineunte ætate Virginis colenda

lenda studiosus in primis esset; in eius *denotio.*
honorem tanquam peculiaris Aduocatæ, *per quam*
certum quendam pecuniam numerum, *scientiarum*
luti famulatus sui pensum singulis die- *eruditione*
bus persoluebat, eamque obnixè orabat, *obtinere*
vt actiones suas omnes ad diuinum ob- *Ferdinan-*
sequium, & animæ salutem dirigeret; se- *mus à Ca-*
que in eo vitæ statu, qui huic fini conse- *stillo.*
quendo maximè congrueret, quasi manu
sua collocaret. tandem B. Virgo ei ap-
paruit, ac mirificè recreatum admonuit,
vt terrenis rebus omnibus nuncium re-
mitteret, ad Prædicatorum Ordinem se-
se conferret. quod cum post aliquod tem-
pus nonnullis difficultatibus exhaustis
perfecisset, ac literarum studijs operam
daret, essetque inter alios condiscipu-
los ingenio rudis, & ad discendum pla-
nè ineptus, tanto animi dolore affectus
est, vt de religiosæ vitæ instituto dese-
rendo, magnis tentationum fluctibus a-
gitaretur.

Cum autem in eo cogitationum con-
flictu versaretur, nocte quadam per quie-
tem sibi visum est discessum à religione
constituisse, & iam per scalas ad ostium
eo consilio properare; cum virgines qua-
tuor specie formosissimæ transitum ei
prohibuerunt, à quarum vna, cum cur-
abire vellet, interrogaretur, causatus est
ingenij

ingenij sui tarditatem. Verum illa blande hominem consolata monuit, ut à Deipara mox affutura, cuius se ancillas profitebantur, certam opem expectaret: & iam ab ijs ad Deiparam perductus, & benignè ab ea exceptus, cum interrogaretur quid potissimum expeteret: respondit ipse, cupere se in Philosophia, cui eo tempore operam dabat, plurimum excellere. Deipara bono animo eum esse iubens, in ea facultate in insigni eruditione eum euasurum prædixit, additque: *Ut autem intelligas mea ope, non tuo ingenio id te assecuturum, extrema vitam omnem doctrinam inter docendum ex tempore amittes.* tradunt alij, quia naturalem scientiam potius, quam adolescens attigerat, & non diuinam sibi dari poposcisset; idcirco hoc ei in extrema vita euenturum, Deiparam illi significasse. quicquid fuerit, ex illa hora breui in literis eos progressus fecit, ut præstantissimus suæ ætatis Philosophus sit habitus & Magni nomen consecutus. quod tum docendo, tum scribendo satis testatum posteris reliquit. plurimos enim, eosque eximios habuit auditores: in ijs sanctum Thomam Aquinatem, Doctorem planè Angelicum, & Ecclesiæ lumen: plurimos etiam libros in Theologicis, & Philo-

*Albertus
Magnus
doctrina
ac pietate
præclaris-
simus.*

Philosophicis eruditione, & doctrina re-
fertissimos edidit: in ijs de B. Virgine sua
singulari patrona, librum prorsus admi-
rabilem composuit. Nec tamen propter
ea tantus, ac talis Doctor ea, quæ ad spi-
ritus profectum pertinent, negligebat:
nam puritati cordis, regulari disciplinæ,
& orationi mirificè studebat. quod con-
stantissimè de Alberto testatur Thomas
Cantipratenfis eius auditor, veluti testis
oculatus, in libro secundo apum, cap. 57.
num. 50. Tandem sub vitæ finem, senio
confectus dum è cathedra doceret, om-
nium, quæ ad literarum scientiam perti-
nent, repentè oblitus, hæc quæ sibi ado-
lescenti acciderunt, narrauit: seque ad
vitæ terminum peruenisse testatus est. i-
taque discessit, auditoribus cum lachry-
mis vbertim non secus, ac si iam obijisset
prosequantibus. reliquum deinde vitæ in
oratione, alijsque pietatis officijs ad ex-
tremum vsq; spiritum maxima vitæ san-
ctitate traduxit.

Thomas
Cantipra-
tensis.

Atque hæc de nonnullis, qui scientia-
rum cognitionem Deiparæ ope sunt cõ-
secuti.

Consulto verò in præsentia præter-
eundum existimauimus Vdonem Epif-
copum Magdeburgensem, qui licet à
Deipara scientiam sit adeptus, multis
M postea

IV.

276 *Deipara quibus affectibus*
postea sceleribus, Dei in se iudicium
prouocauit: quare & miserabili mor-
te extinctus est; cuius historiam ple-
nius in tract. de Exemplis Deiparæ ex-
cusi sumus.

De undecimo beneficiorum gene-
re, quod est martyres con-
fortare.

44 Inter alia Deiparæ beneficia, quibus suam, quam de fidelibus cui gerit, facile declarat, illud est; quod eo ad martirium pro Christo fortiter subeundum roborat: quemadmodum apud S. Brigittam in sermone Angelico, cap. 19 Angelus dixisse scribitur his verbis: Virgo Maria in hoc mūdo ante Assumptionem ad bonorum confortationem, & ad errantium correctionem remanere permilla est. Erat enim magistra Apostolorum, CONSOLATRIX MARTYRUM, DOCTRIX Confessorum, clarissimū speculum virginum, Consolatrix viduarum, in coniugio viuentium saluberrima monitrix, atque omnium in fide Catholica perfectissima roboratrix. & mox Martyres quoque ad tribulationes gaudenter pro Christi nomine sufferendas ani-

*S. Brigit-
ta.
Reuelatio
de spiritua-
li miseri-
cordia
Deipara.*

animabat, qui pro ipsorum, & omnium salute, quam pluribus tribulationibus se ipsum sponte exposuerat, asserens se ipsam ante filij sui mortem 33. annis tribulationem cordis indefinēter in omni patientia pertulisse. hæc S. Birgitta. nos exemplis id confirmemus: si enim dum inter mortales degeret, id efficiebat, quanto magis idem in cœlis regnans præstabit, ut propterea à Bonaventura in Litanijs Deiparæ, ipsa iure optimo dicatur Confortatrix Martyrum.

SS. Theodorus, & Theophanes fratres I. à pueritia in Monasterio S. Sabæ nutriti, cum postea pro sanctarum Imaginum cultu aduersus Leonem Armenum verberibus affecti, & exilio relogati strenuè decertassent: rursus Theophilo Imperatori Iconomacho constanter resistentes multa tormenta perpassi, in suis cruciatibus Deiparæ opem implorabant. quod in epistola ab eodem S. Theodoro ad Ioannem Cyzici Episcopum data, videre licet, ubi de hac ipsa re, & de tormentis sibi, fratrique pro eodem cultu sanctarum Imaginum illatis agit, cuius verba hæc sunt: Imperatori iussit nos exui, cum ambo aut exuri essemus, verberabar ego, sic assiduè clamante Imperatore, & eos, qui flagellabāt, adiuuante: Sic te in me geris?

SS. Theod. & Theophanes fratres in cruciatibus Deiparam invocabāt

da pulchrè. Verberabatur itaque & regum, & pectus absque vlla clementia, & misericordia. Ego verò cum diu flagit cederer, vociferabar: Nihil peccauimus in tuum Imperium. & rursus: Domine miserere, & sancta Deipara, veni ad nostrum auxilium. Deinde etiam verberarunt fratrem similiter clamantem, & dicentem: Sancta DEIPARA, ipsa quæ fugisti in Ægyptum, portans tuum filium, Respice ad me, qui propter similem tibi fugam punior, Domine, Domine, qui liberas pauperem à manu eorum, qui sunt eo fortiores, ne diu differat tuum nobis dare auxilium. Et cum hi ambos concidisset quantum volebat iussit nos exire.

Et hi tandem præclarissimi Christi athletæ post alios cruciatus in exilium pulsati sunt, vbi S. Theodorus in carcere expirauit: Theophaanes verò pace de mum Ecclesiæ reddita, factus Nyceanus Episcopus, quieuit in Domino quorum anniuersaria celebritas in Martyrologio recolitur die vicesima septima Decembris. hæc ex eorundem martyrio, quod ex Metaphraste recitat Surius tom. 6.

Martyrol.
Rom.

Metaphr.
Surius.

II. 45 In his æterna memoria dignum videtur exemplum Andreae de Chio martyris

tyris clarissimi natione Græci, qui Virgi- *Chio cru-*
nem in suis acerbissimis tormentis inuo- *ciatus plu-*
cabat, per quam tandem victor euasit. *rimos Ma-*
Huius martyrium literis consignauit *ria inuoca-*
Georgius Trapezuntius Auctor grauis; *tione supe-*
qui, vt anima duertit Canisius libro 5. de *rabat.*
beata Virgine, cap. 19. Græcus ipse de *Georgius*
Græco martyre in vrbe Constantino- *Trapezūt.*
li rem per magistratus publicè gestam, *Canisius.*
Christianis, ac Mahumetanis notissi-
mam descripsit: nos paucis huius mar-
tyrij historiam complectemur, quæ an-
no primo Pauli Papæ Secundi, qui erat
Dominicæ Incarnationis 1465. die 29.
Maij contigit, quam fusius refert Surius *Surius.*
tomo septimo, ad diem 29. Maij. Hic e-
nim Andreas in Chio natus, & educatus
castitatem Deiparæ vouerat, & moribus
grauis etiam ab inanibus verbis sibi ca-
uere cupiebat. Is à Mahumetanis Con-
stantinopoli captus, & ad Christi fidem
abnegandam sollicitatus, cùm constan-
tissimè renueret, sæuissimis tormentis
nouies, antequam capite plecteretur, est
excruciarus: nam 20. Maij flagellis, at-
que loris dirissimè cæsus, sed in princi-
pio flagellorum, (vt verbis vtar Trape-
zuntij,) contremuisse dicitur, & mani-
bus ad pectus contractis, ac digitis in
pugnam compressis, magna exclamasse

M 3 voce,

voce, Virgo M A R I A adiuua me. Inde pedibus altero ad alterum adductis stetit rectus in iisdem vestigijs, mirabile dictu, vsque ad Solis occatum. Secunda die ferreis vngulis tergora pridie flagellata dilacerantur, sed Christi miles idem fecit, & Virginem magna voce inuocauit. Tertia die ei membra è suis locis diueluntur. Quarta humeri carnibus per gladios denudantur. Quinta clunes carnibus cum nouaculis lentè spoliantur. Sexta, partes inter genua, & clunes carnibus denudantur. Septima, suræ carnibus denudantur. Octaua, femur cum vicinis partibus excoriantur. Nona, totum corpus à capite ad pedes verberibus ceditur, & maxilla vna vno ictu carne denudatur: semel singulis quibusque congestibus magna voce initio conuocata Virgine victor recessit. Tandem sequenti die, quæ fuit 29. Maij viuax, & diuinitus sanus effectus perducitur: & cum in cruce Domini, & in Virginem matrem suam constantiam acceptam referret, securi percutitur, & à Christianis, permittente Turcarum Rege, honorificè sepelitur. Cuius corpus integrū post aliquot menses ab ei⁹ martyrio elapso, vidit ipse Trapezuntius in sepulchro iacere eo corporis colore, tali vultus splendore, & habi-

Eiusdè corpus incorruptū post obitum seruatur.

tu, vt non animum expirasse, sed dormire videretur. hæc Trapezuntius.

De duodecimo beneficiorum genere, quod est in omnibus necessitatibus præsto esse.

46 **C**VM ad hoc genus reliqua Deipara in homines beneficia, quæ superioribus beneficiorum generibus non comprehenduntur, generatim spectent; atq; adeo propter eorum multitudinem, ac varietatem, breui compendio concludi nequeant: idcirco ne plus æquo in ijs recensendis ita moremur, Lectorem remittimus ad ca. 20. & ad peculiarem tractatum de Exemplis, & Miraculis Dei paræ in calce operis collocatum, qui totus ferè in eiusmodi beneficijs enarrandis versatur. Cæterum, vt ex vno saltem de alijs coniecturam faciamus, libet in præsentia exemplum quoddam subijcere ex Abbatis Palladij narratione in Prato spiritali Sophronij c. 75. in quo Deipara commendatam sibi familiam insigni miraculo est tutata. Erat (inquit Abbas Palladius) in Alexãdria vir quidam fidelis, religiosus valde, & misericors, & hospitio

*Tractatu
de Mira-
culis.*

*Sophon.
Commen-
data B Vir-
gini dua
mulieres,*

*per eandē
abinstanti
necis peri-
culo libe-
rantur.*

suscipiens Monachos. Habebat autem uxorem, & ipsam humilem valdè, & ieiunantem quotidie. Erat autem illis & filiola quasi annorum sex. Quadam verdè die vir ille pius profectus est Constantinopolim. Erat enim negotiator, Relictis ergo domi uxore, & puella, & vno seruo, abiit vt nauigaret. Cum verdè iret ad nauem, ait ad illum vxor: cui nos commendatos relinquis Domine. Respondit vir eius, Domine nostræ sanctæ Dei Genitrici. Die verdè quadam cum sederet vxor & operaretur, habens & puellam secum, seruus ille ex suggestione diabolica voluit necare dominam, & eius filiam, & diripere quidquid haberent, & fugere, sumpto igitur ex coquina cultro perrexit in triclinium, vbi erant ambæ. Cum verdè venisset ante ianuã cõprehensus est cæcitate, ita vt neque in triclinium ingredi, neque ad coquinam reuerti posset. Cum autem vna fermè hora persistisset, frustra que conaretur ingredi, cœpit vocare dominam suam, dicens: Veni hucusque. Illa admirans quod in medio ianuæ persistens ad illam non ingrederetur, sed clamaret, ait illi: Tu magis huc veni: ignorans quia cæcitate teneretur. Puer autem cœpit illam adiurare, vt iret propè illum: Illa verdè iurauit non se ituram.

ram. Tunc ait illi: Mitte vel puellam;
quæ noluit, sed ait: Si quid vis, ipse potius
veni. Videns autem seruus, quòd nihil
potuisset agere, se ipsum gladio percuf-
sit, & corruit. Domina verò illius cum
vidisset, quid egerat clamauit: conti-
nuoque vicini accurrerunt. Ingressi sunt
autem, & ex officio Prætorij nonnulli,
puerumque reperientes adhuc viuum,
didicerunt ab ipso omnia, & glorifica-
uerunt Dominum, qui ostenderat mi-
racula, & matrem saluauerat
cum filia. hæc in Pra-
to spirituali.

* * *

M. 5. CAPVT